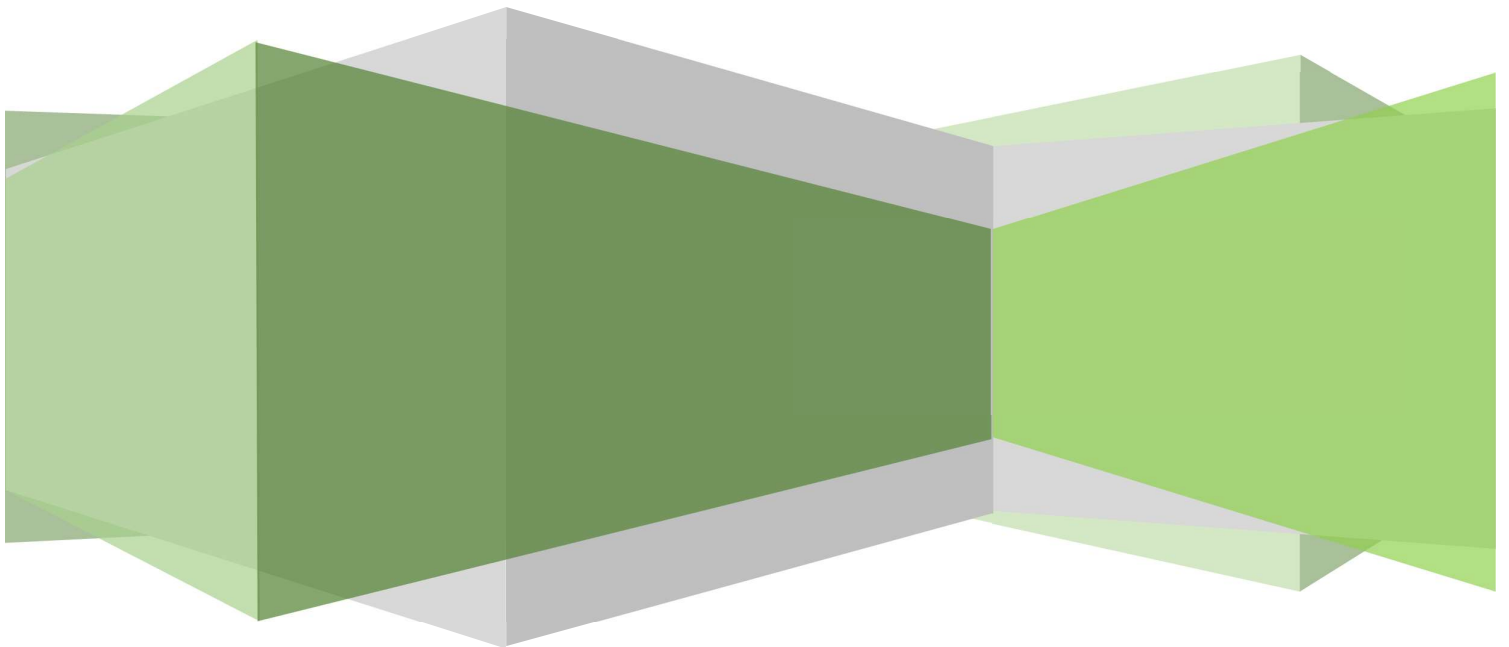

Obec Látky

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Obce Látky na roky 2024 - 2030

Obsah

1. ÚVOD	3
2. ANALYTICKÁ ČASŤ	5
2.1 Sociálno – ekonomická analýza	7
2.2 územno-technická analýza.....	14
2.3 Prírodno – environmentálna analýza.....	17
2.4 Kultúrna analýza a verejné služby.....	21
2.5 SWOT analýza.....	21
3. STRATEGICKO - PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	24
3.1 Vízia rozvoja a hlavný cieľ	24
3.2 Systém priorít, cieľov, opatrení, strom cieľov	25
3.3 Prehľad cieľov a opatrení na ich dosiahnutie	32
3.4 Prehľad plánovaných projektov a aktivít pre dosiahnutie cieľov.....	33
3.5 Merateľné ukazovatele viažuce sa ku špecifickým cieľom.....	36
4. REALIZAČNO – FINANČNÁ ČASŤ	39
4.1 Organizačno-inštitucionálne zabezpečenie plnenia PHRSR.....	39
4.2 Komunikačná stratégia obce	40
4.3 Monitorovanie a hodnotenie.....	40
4.4 Akčný plán obce na obdobie rokov 2024 - 2025	40
4.5 Finančný plán programu	43
5. PRÍLOHY.....	44

Použité skratky

BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad
CR	Cestovný ruch
ČOV	Čistička odpadových vôd
ČSR	Československá republika
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
GSM	Globálny systém mobilných komunikácií
IBV	Individuálna bytová výstavba
IČO	Identifikačné číslo organizácie
KO	Komunálny odpad
MAS	Miestna akčná skupina
MAS PP	Miestna akčná skupina Podpoľanie
MK	Miestna komunikácia
MŠ	Materská škola
OcÚ	Obecný úrad
OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
OOCR NaP	Oblasťná organizácia cestovného ruchu Novohrad a Podpoľanie
OP	Opatrenie
PDU	Podiel disponibilných uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku
PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
PU	Podiel uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku
RD	Rodinný dom
SAD	Slovenská autobusová doprava
SOBD	Sčítanie obyvateľov domov a bytov
SR	Slovenská republika
S.r.o	Spoločnosť s ručením obmedzením
SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoba /živnostník/
ŠR	Štátny rozpočet
ŠC	Špecifický cieľ
TTP	Trvalé trávnaté porasty
VÚC BB	Vyšší územný celok Banskobystrického kraja
VTL	Vysokotlakový
VZN	Všeobecné záväzné nariadenie
ÚZPF	Ústredný zoznam pamiatkového fondu
ZŠ	Základná škola

1. ÚVOD

Hlavnými impulzmi pre spracovanie nového dokumentu PHRSR bola legislatívna povinnosť v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja, koniec platnosti dokumentu PHSR do roku 2023, nové výzvy, problémy, priority a strategické ciele rozvoja obce a s tým spojená nová vízia obce pre ďalšie obdobie, nové vplyvy vonkajšieho prostredia, nová rozpočtová politika Slovenskej republiky, identifikované nové možnosti čerpania nenávratných finančných zdrojov vzhľadom na nové programové obdobie regionálnej politiky EÚ a nové rozvojové priority EÚ a iné zdroje financií.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Látka na roky 2024 – 2030 (ďalej len „PHRSR obce Látka“, alebo „PHRSR“) je kľúčový strednodobý dokument, ktorý usmerňuje ďalší rozvoj obce a to najmä v oblastiach dobudovania technickej a environmentálnej infraštruktúry, zvyšovania energetickej efektívnosti objektov vo vlastníctve obce, zvýšenia kvality a rozsahu služieb v obci so zameraním na zlepšenie dostupnosti služieb v oblasti zdravotníctva, rozvoja cestovného ruchu, komunitného života v obci v oblasti kultúry, športu, trávenia voľného času pre deti aj dospelých, dobrovoľníckych aktivít. PHRSR 2024 – 2030 nahrádza schválený Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Látka do roku 2023. PHRSR plní hlavne úlohu programovacieho dokumentu pre implementáciu Európskych štrukturálnych a investičných fondov na miestnej úrovni v období 2021 – 2027, predstavuje kľúčový nástroj implementácie cieľov Národnej stratégie regionálneho rozvoja a implementácie Národného investičného plánu SR a je nástrojom formulovania a implementácie aktivít s cieľom dosiahnuť definované ciele v rámci prioritných oblastí.

V neposlednom rade predstavuje východiská pre programové rozpočtovanie obce a následný monitoring a hodnotenie v zmysle zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Obsah a základné prístupy k tvorbe PHRSR upravuje zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a tiež metodika tvorby dokumentu, ktorú vydal Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. Pri spracovaní dokumentu boli zohľadňované už existujúce programové a plánovacie dokumenty na nadnárodnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni.

Dokument je členený na tri hlavné časti, ktoré sa následne delia na parciálne časti v závislosti od daného kontextu:

➤ **Analytická časť**

obsahuje tri parciálne časti: sociálno – ekonomická analýza, analýza služieb a občianskej vybavenosti, územno – technickú analýzu.

➤ **Strategicko – programová časť**

definuje víziu, hlavný cieľ, strategické ciele a priority rozvoja. V tejto časti sa tiež nachádzajú konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich merateľných ukazovateľov, prostredníctvom ktorých bude možné dosiahnuť stanovené ciele.

➤ **Realizačno – finančná časť**

definuje inštitucionálne a organizačné kapacity potrebné na realizáciu určených opatrení a aktivít, monitorovanie a hodnotenie plnenia opatrení, akčný plán na rok 2024 -2025. Vo finančnej časti sú vyčíslené plánované zdroje financovania daných opatrení a aktivít.

Východiská pre spracovanie dokumentu

Pri spracovaní PHRSR boli brané do úvahy platné relevantné koncepčné dokumenty.

Na miestnej úrovni

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce do roku 2023
- Komunitný plán sociálnych služieb obce
- Územný plán obce

Na regionálnej úrovni:

- PHRSR Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2022 - 2030
- Integrovaná územná stratégia BBSK na roky 2022 -2027

Na národnej úrovni:

- Národné priority implementácie Agendy 2030
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035
- Vízia a stratégia rozvoja SR 2030
- Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027

Tvorba dokumentu PHRSR predstavovala tímovú prácu, ktorá vyústila do spracovania dokumentu, ktorý prezentuje občanom víziu o budúcnosti obce a definuje opatrenia na jej dosiahnutie. Vízia a ciele vychádzali z reálneho stavu prostredia obce a z očakávaných trendov vývoja na Slovensku. Spracovateľský tím bol zložený zo zástupcov zamestnancov obce ako gestora prípravných prác a tvorby stratégie, zo zástupcov podnikateľov, spolkov a združení, poslancov a. p. , ktorí spolu s koordinátorom prípravných prác a tvorby stratégie pripravovali jednotlivé časti dokumentu.

Zloženie základného spracovateľského tímu

Gestor tvorby PHRSR – Bc. Mário Kubiš – starosta obce

Koordinátor tvorby PHRSR – Ing. Elena Jankovičová, RNDr. Irena Krokošová

Gestori za jednotlivé oblasti tvorby PHRSR

Pracovný tím pre oblasť technickej infraštruktúry a znižovanie energetickej náročnosti

Koordinátor: Mário Tazberík

Pracovný tím pre oblasť služieb a komunitnej činnosti

Koordinátor: Soňa Melošová

Pracovný tím pre oblasť, ekonomiky, rozvoja cestovného ruchu

Koordinátor: Bc. Mário Kubiš

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

Identifikácia územia

Názov obce	Látky
Kód obce	511510
IČO	00316148
Samosprávny kraj	Banskobystrický
Okres	Detva
Adresa	č. 36, 985 45 Látky
Telefón	045 / 5376 333, 5376 221, 0903 290 900
E-mail	starosta@obeclatky.sk
Rozloha obce	4 573 ha
WEB	www.obeclatky.sk
GPS súradnice obce	48°34'49"S 19°38'02"V
Počet obyvateľ'ov (31.12.2022)	555
Mikroregión	Koordináčné združenie mikroregiónu Podpoľanie

Obec Látky sa rozprestiera juhovýchodne od pohoria Poľany vo Zvolenskej kotline. Obec leží 10 km severovýchodne od mesta Hriňová a 21 km západne od obce Kokava nad Rimavicou. Od okresného mesta Detva je obec vzdialená 25 km. Územie obce hraničí s mestom Hriňová a obcami Kokava nad Rimavicou, Lom nad Rimavicou, Málinec, Cinobaňa, Kotmanová, Detvianska Huta. Samotná obec sa skladá z miestnych častí - Látky, Čechánky, Mláky, Nový svet, Paseky, Polianky.

Zastavané územie pozostáva z jadrovej časti obce rozprestierajúcej sa severne od štátnej cesty II/526 a z rozptýleného lazničkeho osídlenia.

Z hľadiska osídlenia sa v katastrálnom území nachádza:

- Jadrová časť sídla vymedzená existujúcou zastavanou časťou obce.
- Rozptýlené lazničné osídlenie v lokalitách - Sekcia, Grapa, Podbykovo, Bykovo, Táňovo

Mapa územia

2.1 Sociálne – ekonomická analýza

Obyvatelia

K 31.12. 2022 žilo v obci Látky 555 obyvateľov, čo je oproti roku 2015 o 6 obyvateľov menej. Hustota obyvateľstva je 12,13 obyv./ km².

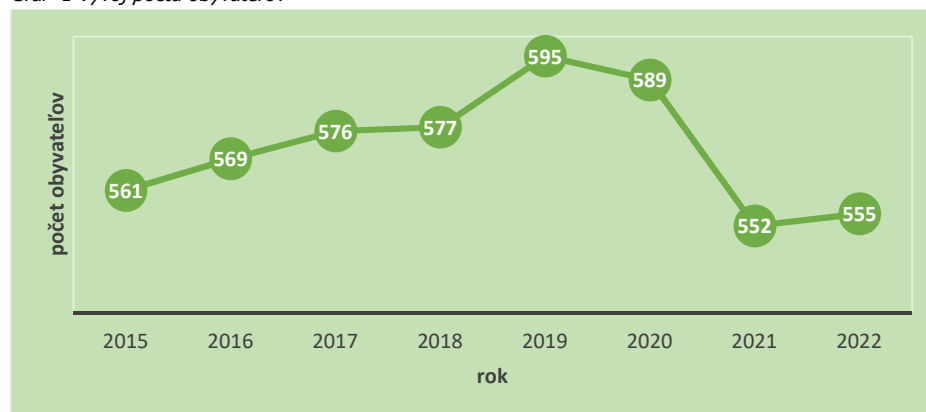
Tab. 1 Vývoj počtu obyvateľov

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	276	282	283	289	297	290	282	284
Ženy	285	287	293	288	298	299	270	271
Počet obyvateľov	561	569	576	577	595	589	552	555

Zdroj: Štatistický úrad - DACUBE k 31.12 .daného roku

Z uvedenej tabuľky je zrejmé, že trvalo bývajúce obyvateľstvo v katastrálnom území sa oproti 2015 mierne znížilo ale priebežne po rokoch si zachovával aj nárast obyvateľov.

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov

Tab.2 Prirodený prírastok počtu obyvateľov

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Narodení	6	11	9	3	7	4	3	4
Zomretí	7	5	9	9	4	10	12	8
Prírastok	-1	6	0	-6	3	-6	-9	-4

Zdroj: Štatistický úrad - DACUBE k 31.12 .daného roku

Tab.3 Migračné saldo obyvateľov

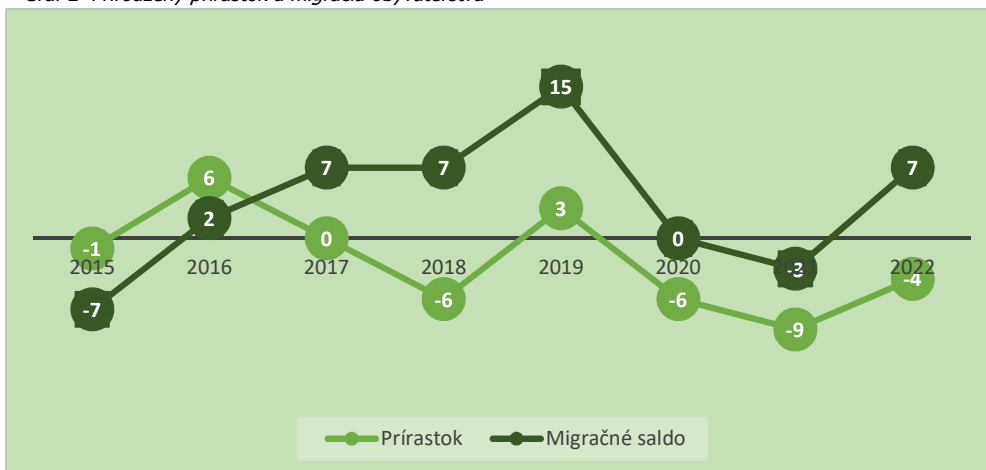
Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Priťahovaní na trvalý pobyt	7	14	11	10	26	9	6	15
Vystťahovaní z trvalého pobytu	14	12	4	3	11	9	9	8
Migračné saldo	-7	2	7	7	15	0	-3	7

Zdroj: Štatistický úrad - DACUBE k 31.12 .daného roku

Z tabuľky č. 2 a č. 3 vyplýva, že v obci sa od roku 2015 sa počet obyvateľov striedavo znižoval a zvyšoval. Prírodným prírastkom sa počet obyvateľov znižoval a migračným saldom zvyšoval.

Graf 2 Prírodný prírastok a migrácia obyvateľstva

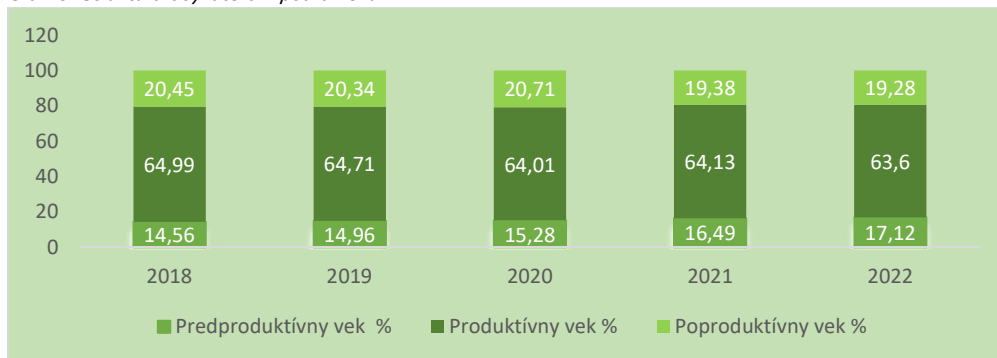
Tab. 4 Štruktúra obyvateľov podľa veku a pohlavia v percentách

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Ženy – predproduktívny vek	17,01	17,11	16,72	18,89	19,19
Muži - predproduktívny vek	12,11	12,79	13,79	14,18	15,14
Ženy – produktívny vek	58,33	58,72	59,2	59,63	59,41
Muži - produktívny vek	71,63	70,71	38,97	68,44	67,61
Ženy – poproduktívny vek	24,65	24,16	24,08	21,48	21,4
Muži - poproduktívny vek	16,26	16,5	17,24	17,38	17,25
Spolu (obyvateľstvo) predproduktívny vek	14,56	14,96	15,28	16,49	17,12
Spolu (obyvateľstvo) produktívny vek	64,99	64,71	64,01	64,13	63,6
Spolu (obyvateľstvo) poproduktívny vek	20,45	20,34	20,71	19,38	19,28
Index starnutia	140,48	135,96	135,56	117,58	112,63

Zdroj: Štatistický úrad - DACUBE k 31.12. daného roku

Z hľadiska vekovej štruktúry je situácia v obci podobná aký je aj vývoj na Slovensku. Vývoj je charakteristický postupným spomaľovaním reprodukcie obyvateľstva. V obci Látka však bol index starnutia v roku 2021 a 2022 priaznivejší oproti minulým rokom. Ako z tabuľky vyplýva prevažuje počet obyvateľov v produktívnom veku. Pri sčítaní obyvateľstva v roku 2021 bol priemerný vek obyvateľov 41,98 rokov.

Graf 3 Štruktúra obyvateľov podľa veku

Náboženské vyznanie

Tab. 5 Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania

Náboženské vyznanie / cirkev	%
Rímskokatolícka cirkev	81,21
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	0,53
Ostatné	4,43
Bez vyznania	13,83
Spolu	100,00

Zdroj: sčítanie obyvateľstva 2021

Najviac obyvateľov vo výške 81,21 % je rímskokatolíckeho vyznania.

Národnosť

Tab. 6 Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	%
Slovenská	98,05
Maďarská	0,18
Ostatné, nezistené	1,77
Spolu	100,00

Zdroj: sčítanie obyvateľstva 2021

V obci Látky sú zastúpené menšiny v nepatrnom počte. Slovenskej národnosti je 98,05 % občanov.

Vzdelanie

Tab. 7 Štruktúra obyvateľov podľa vzdelania

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	%
Bez ukončeného vzdelania – osoby 0-14 rokov	12,77
Základné vzdelanie	19,50
Stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	23,05
Úplné stredné odborné (s maturitou)	24,65
Vyššie odborné vzdelanie	2,30
Vysokoškolské	15,96
Bez školského vzdelania - osoby vo veku 15 rokov a viac	0,35
Nezistené	1,42
Spolu	100

Zdroj: sčítanie obyvateľstva 2021

Graf 4 Štruktúra obyvateľov podľa vzdelania

Najviac obyvateľov je zastúpené s úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou, tesne nasleduje stredné odborné učňovské vzdelanie bez maturity.

Ekonomika územia

Nezamestnanosť v obci

Tab. 8 Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ženy	16	22	15	13	18	14	7	12
Muži	27	23	20	14	16	17	15	9
Spolu	43	45	35	27	34	31	22	21

Zdroj: Štatistický úrad - DACUBE k 31.12. daného roku

Počet uchádzačov o zamestnanie ma klesajúcu tendenciu. Za sledované obdobie sa počet nezamestnaných obyvateľov znížil zo 43 na 21.

V 5 mesiaci roku 2023 bolo evidovaných 33 nezamestnaných, čo je nezamestnanosť v PU - 9,22% a v PDU – 7,26%.

Ekonomická činnosť v obci

Tab. 9 Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti v obci látky k 1. 1. 2021

Odvetvie	Počet	%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	65	25,39
Priemyselná výroba	26	10,16
Stavebníctvo	22	8,59
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	27	10,55
Doprava a skladovanie	6	2,34
Ubytovacie a stravovacie služby	8	3,13
Informácie a komunikácia	2	0,78
Finančné a poisťovacie činnosti	2	0,78
Činnosti v oblasti nehnuteľností	1	0,39
Odborné, vedecké a technické činnosti	11	4,3
Administratívne a podporné služby	3	1,17
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	22	8,59
Vzdelávanie	12	4,69
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	10	3,91
Umenie, zábava a rekreácia	1	0,39
Ostatné činnosti	1	0,39
Nezistené	37	14,45

Zdroj: sčítanie obyvateľstva 2021

Podľa odvetvia hospodárstva, je najviac ekonomicky aktívnych osôb zamestnaných v poľnohospodárstve a lesníctve, potom vo veľkoobchode a maloobchode a tesne nasleduje priemyselná výroba.

Podľa dostupných registrov k máju 2023 bolo registrovaných na území obce, ktorí podnikajú alebo majú prevádzku 35 podnikateľských subjektov, ktorých činnosť je zameraná na výrobnú aj nevýrobnú sféru. Z toho 3 s.r.o., 1 družstvo a 31 SZČO so živnosťami zameranými hlavne na drevársku na stavebnú, lesnícku, strojársku činnosť a na iné služby, 11 mimovládnych neziskových organizácií a spoločenstvá v počte 6.

Cestovný ruch a šport

Látky ležia na vrcholovej plošine Slovenského rudohoria. Svojimi krajinnými hodnotami, vytvárajú atraktívne podmienky pre rozvoj rekreačnej funkcie so zariadeniami cestovného ruchu a turizmu. Obec je známa ponukou CR v zime aj v lete:

- lyžiarskymi vlekmí - v časti „Kočanda“ a vlekmí pri hoteli Zerrenpach
- bežeckým lyžiarskym areálom Mláky
- značenými bežeckými traťami
- lyžovaním v lete na pásových lyžiach
- cykloturistickými trasami
- turistickými trasami

- agroturistikou - možnosťami zajazdiť si na koňoch na miestnych rančoch

Okrem uvedeného sa v obci nachádzajú športové zariadenia:

- tenisové ihriská pri Penzióne Kerametal, areál športov
- tenisové ihrisko pri budove ZŠ a MŠ Látky
- futbalový štadión - vyžaduje rekonštrukciu tribúny a zavlažovací systém na futbalovom štadióne

V katastri obce sa nachádzajú kapacitou väčšie ubytovacie zariadeniach cestovného ruchu:

- Hotel Zerrenpach
- Penzión Kerametal, areál športov
- Penzión Látky
- Penzión Pekáreň Pizzeria Látky
- Turistická ubytovňa RD Látky s predajom z dvora BIO mliečnych kravských a ovčích výrobkov-syry, bryndza, žinčica
- Chata Hajdukovo, Holanka
- Chata pod smrekmi

Ubytovanie v katastri obce zabezpečujú aj ubytovatelia na súkromí a v chatách. Súčasťou obce je rekreačná oblasť Prašivá s cca 220 súkromnými chatami.

Ekonomika obce

Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v danom roku, ktorým obec riadi financovanie svojich úloh a funkcií. Rozpočet obce pozostáva z príjmov, výdavkov a finančných vzťahov, ale obsahuje tiež obsahuje zámery a ciele, ktoré obec plánuje v danom roku realizovať.

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Tab. 10 Rozpočty obce na roky 2019 – 2022 v Euro

Rok	2019	2020	2021	2022
Daňové príjmy	312 180,00	325 385,00	349 459,00	371 828,00
Nedaňové príjmy	85 004,00	142 881,00	274 769,00	166 287,00
Granty a transfery	236 022,00	2 482 986,00	120 177,00	97 187,00
Príjmy z transakcií s finančnými aktívami	115 675,00	30 525,00	2 460 098,00	2 402 136,00
Prijaté úvery, pôžičky, nenávratné finančné výpomoci	0,00	12 516,00	0,00	0,00
Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,00
Príjmy spolu	748 881,00	2 994 293,00	3 204 503,00	3 037 438,00
Bežné výdavky	429 066,00	457 328,00	542 583,00	630 749,00
Kapitálové výdavky	204 140,00	15 584,00	188 291,00	2 339 373,00
Výdavky finančných operácií	115 675,00	4 490,00	5 285,00	4 775,00
Výdavky celkom	748 881,00	477 402,00	736 159,00	2 974 897,00

Z rozpočtov vyplýva, že obecný rozpočet poskytuje len menší priestor na prefinancovanie rozvojových zámerov obce. Rozvoj obec zabezpečuje prevažne z externých zdrojov – z grantov a príspevkov z podporných programov.

Sociálna infraštruktúra

Školstvo

V rámci vzdelávania je v obci k dispozícii materská škola a základná škola, ktoré sa nachádzajú v jednom objekte. Obidve školy fungujú bez právnej subjektivity, ktorej zriaďovateľom je obec Látka.

Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie. Základná škola poskytuje vyučovací proces pre 1- 4 ročník. Škola nemá vlastnú telocvičňu. Škola na cvičenie využíva jednu z tried. V záujme kvalitnejšieho vzdelávania a zdravej výchovy detí je preto potrebné vybudovať aj telocvičňu.

Obec vlastní objekt bývalej ZŠ v miestnej časti Čechánky, ktorá sa už na pôvodný účel nevyužíva. Obec má zámer odpredaj budovy. V prípade, že sa obci zámer odpredaja nevydarí, v budúcnosti rozhodne o využití objektu bývalej školy.

Tab. 11 Prehľad o počte detí v predškolskom a školskom zariadení

Školský rok	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
ZŠ Látka	18	11	17	18	18	17
MŠ Látka	15	16	17	20	19	25

Zdroj: evidencia škôl, vlastné spracovanie k danému školskému roku

Zdravotníctvo

V obci sa neposkytujú žiadne zdravotnícke služby. zdravotná starostlivosť je zabezpečená v mestách Hriňová a Kokava nad Rimavicou. Obec má však záujem poskytnúť občanom základnú zdravotnú starostlivosť, preto chce vybudovať priestory pre ambulanciu a následne zabezpečiť služby všeobecného lekára.

Sociálna starostlivosť

Sociálnu starostlivosť obec zabezpečuje v zmysle legislatívy. Poskytuje terénnu opatrovateľskú službu obyvateľom odkázaným na pomoc inej fyzickej osoby. Terénnu prácu vykonávajú štyria sociálni terénni pracovníci.

Na riešenie hmotnej núdze a sociálnej núdze občanov využíva obec sociálne zariadenia nachádzajúce sa v okrese Detva, Lučenec, Zvolen, Dúbravy. Dôchodcovia majú možnosť poskytovania stravy z jedálne ZŠ. Denný stacionár obec nemá zriadený, ani do budúcnosti ho neplánuje zriadiť.

Bytový fond

Podľa štatistického úradu SR, SOBD r. 2021 sa nachádzalo v obci 414 objektov z toho 375 rodinných domov a 7 bytových domov. 171 domy s vodovodnou prípojkou, 6 plynovou. Domy s kanalizačnou prípojkou 0, obnovené domy 260. Byty s vodovodom zo spoločného zdroja 202. Byty vykurované plynom 2. Počet bytov je 453 z toho v RD 376, v bytových domoch 39, obecné byty 12.

Tab. 12 Prehľad o počte objektov

RD		Bytový dom		Poly funkčná budova		Ostatné budovy na bývanie		Neskolaudované RD		Núdzový objekt, neurčený na		Inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia		Ostatné		Nezistený		Spolu
Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	414
375	90,58	7	1,69	1	0,24	16	3,86	2	0,48	1	0,24	4	0,97	7	1,69	1	0,24	

Zdroj: sčítanie obyvateľstva 2021

Dobrovoľný hasičský zbor

Začiatky vzniku prvého hasičského zboru v Látkach nie sú známe. Prvé zmienky sú až z roku 1926, keď sa konala revízia a štatistické zisťovanie hasičských zariadení v obciach okresu Lučenec.

Vzhľadom na rozptýlenosť sídiel po osadách patriacich k obci bolo a je žiaduce mať vytvorené podmienky pre úspešný zásah na likvidáciu požiaru. DHZ Látka je činný od uvedeného obdobia a okrem Látok sa podľa potreby zúčastňuje výjazdov aj v okrese Brezno a Poltár pri požiaroch v lesoch alebo na zásahy pri vypaľovaní trávy. V súčasnosti disponuje DHZ s technikou - TATRA 815 a TATRA 138.

DHZ má však problémy pri zásahoch s nedostatkom vody. Je preto veľmi potrebné vybudovanie protipožiarneho nádrží. Zabezpečiť sa tak zlepšenie zásahov pri požiaroch a zabezpečiť sa ochrana majetku občanov a štátu.

2.2 Územno-technická analýza

Dopravná infraštruktúra

Cestná doprava

Územie obce je na nadradenú komunikačnú sieť napojené cestou II. triedy č. II/526. Vo východo - západnom smere katastrálneho územia obce Látka prechádza dopravná cestná trasa – regionálna cesta II. triedy II/526 a v severovýchodnej časti katastrálneho územia obce Látka sa na regionálnu pripája regionálna cesta III. triedy III/50846. V intraviláne sú miestne komunikácie tzv. zberná MK triedy B1. Na komunikáciu zbernú vyúsťujú komunikácie triedy C2 a C3 obslužné. MK triedy C3 pokračujú za hranicu intravilánu ako komunikácie účelové. Cesty majú funkcia poľných, resp. lesných ciest.

Všetky miestne komunikácie svojim šírkovým usporiadaním nespĺňajú technické podmienky minimálnych kategórií v zmysle STN. Vzhľadom na veľmi nízku intenzitu dopravy v zastavanej časti obce súčasné šírky komunikácií vyhovujú.

V katastri obce je 54 km MK, ktorých údržbu zabezpečuje obec. Obec postupne z vlastných prostriedkov komunikácie obnovuje. Ale vzhľadom na nízky rozpočet nie je schopná, finančne, ani časovo pokryť rekonštrukciu všetkých ciest, ktoré pre zlý technický stav potrebujú rekonštrukciu.

Železničná doprava

Železničná doprava sa v obci nenachádza ani sa svojim rozvojom netýka. Najbližšia železničná stanica je v obci Kriváň.

Doprava autobusová

Územie Látok je na nadradenú komunikačnú sieť napojené cestou II. triedy č. II/526 Senohrad, Stará Huta – Podkriváň a Kriváň – Kokava nad Rimavicou – Hnúšťa – Jelšava – hranica Košického kraja s prerušením ťahu v priestore Senohrad – Stará Huta (Lešť).

Zastavaná časť Obce Látka je napojená na linky dopravy SAD Zvolen – Detva – Látka – Kokava nad Rimavicou). Linky prechádzajú po ceste II/526 resp. III/50846 so zastávkami v katastrálnom území. Na túto hlavnú dopravnú os nadväzuje sieť miestnych komunikácií do jednotlivých osád a do lokalít roztrúseného laznickeho osídlenia. Hlavné prepravné vzťahy obce Látka smerujú hlavne cestami za prácou, vyššou vybavenosťou a školami.

V katastrálnom území je 9 autobusových zastávok z toho 5 zastrešených. Boli zrekonštruované autobusové zastávky v centre obce, Bratkovská a na Mlákach. Ostatné autobusové zastávky by bolo potrebné zrekonštruovať.

Pešia doprava.

V obci sú chodníky a bol vybudovaný len chodník okolo bytoviek smerom ku kultúrnemu domu. Jeho vybudovanie bolo spojené s vybudovaním splaškovej kanalizácie v tejto časti obce. V ostatných úsekoch obce chodníky pre peších nie sú vybudované. Obec chce rekonštruovať chodníky.

Cyklotrasy

Katastrálnym územím obce prechádza niekoľko cyklotrás. Cyklotrasy sú súčasťou okruhu okolo Poľany a Rudohorskej magistrály.

Tab. 13 Popis cyklotrás trás

Názov trasy	Orientačné body
Okruh okolo Poľany - zelená	Detva - Skliarovo - Hriňová - Detvianska Huta - Látka - Lom nad Rimavicou - Sihla - Kamenistá dolina - Tri Vody - Chata na Hrbe - Hutná dolina - Strelníky - Povrazník - Ponická Huta - Dúbravica - Čerín - Hrochoť - Očová - Dúbravy - Detva
Rudohorská cyklomagistrála - červená	Zvolen - Zolná - Očová - Dúbravy - Detva - Zánemecká - Hriňová - Detvianska Huta - Látka - Polianky
Prameň Ipl'a - žltá	Prameň Ipl'a - Vrch Ipl'a - Bány - Mlakárske - Do Bánov - Sedlo Prašivá - Mlák - Vrchy - Vrch Jazero
Cyklomagistrála Poiplia - červená	Polianky, rázcestie - Svinská paša - Krajhora - Grapa kížovatka - Kozí chrbát - Za Strmou - Honišovo - Ploské - Dlabajka - Málinec, priehrada .....
Spojka Polianky – Lom nad Rimavicou - žltá	Polianky, rázcestie - Svinská paša - Sekcia - Črchľa - Nižné pasienky - Výrobiská
Cyklotrasa Ružina - modrá	Ružiná hrádza - Mýtka, nám. most - Látka, križovatka - Vrchdobroč - Mýtka, žel. st. - Dobroč - Vodná nádrž Ružiná - Kotmanová - Nový svet - Divín, ATC - Mýtka - Divín, križovatka pod hradom - Pavlova jama - Zadné jamky - Divín - Tisovník - Suchá Dolinka - Pstružno - Malá Látka - Rafajka - Vyhnanec - Záhumnie - Suchá - Banisko

Zdroj: www.oma.sk, 2023

Technická infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou

V súčasnosti je obec Látky zásobovaná pitnou a úžitkovou vodou z dvoch vlastných vodných zdrojov pramene Chocholná, ktorých výdatnosť je 0,48 l/s a 0,51 l/. Odtiaľ je vedené zásobné potrubie cez zbernú nádrž do vodojemov Látky 1 o objeme 1 x 600 m³ a Látky 2 o objeme 1 x 600 m³. Vodojemy sú vybudované tesne nad jadrovou obcou. Z vodojemov je vybudované hlavné zásobné potrubie do zastavanej časti obce a do areálu poľnohospodárskeho družstva. Na tento jestvujúci hlavný zásobný rad je napojená celá jestvujúca rozvodná vodovodná sieť obce. Rozvodné vodovodné potrubie v celej obci je z materiálu PVC VN 80-100 mm. Vodovodné prípojky sú vybudované z polyetylénu DN 1 a 5/4.

Na tento jestvujúci hlavný zásobný rad je napojená celá jestvujúca rozvodná vodovodná sieť obce, na ktorú je v súčasnosti napojených 201 vodovodných prípojok, čo činí 405 obyvateľov. Zásobovaných obyvateľov z celkového počtu je 72%. Ostatní obyvatelia, ktorí z technických dôvodov nemohli byť napojení na obecný vodovod využívajú na zásobovanie pitnou vodou vodu z vlastných studní resp. zo zachytených prameňov.

Okrem samotnej obce je z tohto vodovodu zásobovaný aj areál poľnohospodárskeho družstva, polyfunkčný objekt (administratívna budova družstva + ubytovanie).

Zastaranosť vodovodu spôsobuje potrebu častých opráv, preto obecný vodovod potrebuje celkovú rekonštrukciu. Tiež pretrvávajúci stav nedostatku pitnej vody navodzuje potrebu zvýšenia počtu záchytných prameňov a tiež opravu existujúcich.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec nemá v súčasnosti dobudovanú splaškovú kanalizáciu. Obyvatelia obce v súčasnosti majú splaškové vody vyvedené do vlastných domových ČOV alebo do žump.

V obci Látky sa od roku 1995 postupne po etapách realizuje výstavba verejnej obecnej splaškovej kanalizácie, na základe spracovanej projektovej dokumentácie, ktorá je navrhnutá ako gravitačná v celom rozsahu pre celú jestvujúcu zástavbu obce a kanalizačný zberač. Vzhľadom na dlhý časový rozsah výstavby bola projektová dokumentácia niekoľko krát menená. V súčasnosti chce obec spracovať novú projektovú dokumentáciu na dokončenie kanalizácie a ČOV.

V obci je vybudovaná verejná kanalizačná sieť v obci v dĺžke 3 395,04 m. Je potrebné dobudovať kanalizačnú sieť v dĺžke 550 m, prípojky v počte 150 a ČOV.

ČOV bude navrhnutá pre kapacitu 1500 EO. Splaškové odpadové vody budú gravitačne privádzané do rozdeľovacieho objektu riešeného pred samotnou nádržou ZOBČ, a následne rovnomerne prerozdelené do biologických liniek. Čistenie odpadových vôd bude navrhnuté v mechanicko – biologickej čistiarni odpadových vôd s aktiváciou (denitrifikačná a nitrifikačná nádrž), dosadzovacou nádržou a kalovým hospodárstvom.

Obec počíta aj zo zvozom žumpových odpadových vôd z miestnych častí obce Čechánky, Nový Svet, Podbykovo, Chocholná, Polianky, Mláky - denný vývoz žumpových odpadových vôd o kapacite $Q_{p\check{Z}V} = 24 \text{ m}^3/\text{deň}$.

Dažďové odpadové vody sú v súčasnosti z celej jestvujúcej zástavby obce odvádzané len povrchovo a to vybudovanými spevnenými i zemnými povrchovými rigolmi, či priekopami.

Teplofikácia a plynofikácia obce

Obec Látka patrí k menším obciam. V obci sa nenachádzajú žiadne centrálné výrobné tepla. Všetky objekty podnikateľských aktivít, občianskej vybavenosti a domácností využívajú individuálny zdroj tepla pre účely kúrenia, varenia. Na prípravu TUV využívajú elektrickú energiu, tuhé palivo, plyn.

Obec nie je splynofikovaná obci sa v súčasnom období ani v blízkej budúcnosti s plynofikáciou neuvažuje.

Verejné osvetlenie

Služba verejného osvetlenia, patrí k základným službám samospráv svojim občanom. Obec prevádzkuje verejné osvetlenie a nemá v pláne rozšíriť verejné osvetlenie. Verejné osvetlenie obec v minulých rokoch zmodernizovala a jeho prevádzka je energeticky nenáročná. Obec má Zmluvu s externou firmou, ktorá mu zabezpečuje nutné opravy a údržbu.

Telekomunikácie, internet, televízia, obecný rozhlas

Z hľadiska telekomunikácií Látka patrí do MTO Detva, ktoré zároveň prislúcha do UTO Zvolen. V súčasnej dobe je v záujmovom území vybudovaná vzdušná telefónna sieť.

Z hľadiska pokrytia signálom pre mobilné telefóny je obec dostatočne pokrytá pre mobilné telefóny je obec nedostatočne pokrytá signálom GSM verejnej telekomunikačnej siete, ktorý je nutné v budúcnosti posilniť pre slabší signál.

Obecný rozhlas obec využíva na šírenie obecných oznamov. Obecný rozhlas vyžaduje potrebuje rekonštrukciu.

Obec bola zapojená do národného projektu WIFI pre teba. Výsledkom projektu je poskytovanie bezplatného WiFi pripojenia pre občanov a návštevníkov na deviatich verejných miestach v obci. Tým sa umožní prístup k internetu aj pre občanov, ktorí by si to inak nemohli dovoliť. V obci je natiahnutý optický kábel.

2.3 Prírodno – environmentálna analýza

Prírodné prostredie

Látka ležia na vrcholovej plošine Slovenského Rudohoria. Nachádzajú v jedinečnom krajinnom prostredí charakteristickom svojim zvlneným terénom a typickým rozptýleným osídlením. Nadmorská výška je 700-1100 m n. m.. V strede obce je 800 m n. m. Najnižší bod je v mieste kde potok Smolná opúšťa k.ú., má výšku 540 m n. m. V lesných komplexoch prevládajú najmä kvetnaté bukové, jedľové a kyslomilné bukové lesy. Priemerná ročná teplota je okolo 5 °C, júlová 15°C a januárová –6 °C.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť

Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenska /Mazúr, Lukniš, Atlas SSR, 1980/ patrí riešené územie do Alpsko-Himalájskej sústavy, Karpatskej podsústavy, provincie Západných Karpát, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské Rudohorie, celkov Veporské vrchy a Stolické vrchy, oddielov Sihlianska planina a Málinské vrchy. Katastrálne územie Látka je prevažne tvorené silne členitou pahorkatinou až silne členitou vrchovinou s dominantou vrchu Bykovo (1111

m n. m.). Málo členitý terén tvoria žulové horniny veporského kryštalinika. Široké rozčlenené plošiny sú zvyškami mladotret'ohorného zarovnaného povrchu.

Obec Látky patrí medzi najvyššie položené obce Slovenska. Stred obce má výšku 830 m n. m., najvyšší bod k. ú. tvorí vrch Bykovo, najnižší bod je v mieste kde potok Smolná opúšťa k. ú., má výšku 540 m n. m.

Na území obce Látky je v súčasnosti vyhlásené 1 chránené ložiskové územie.

Tab. 14 Chránené ložiskové územie (CHLU)

Fólio	Názov CHLÚ	Organizácia	Nerast	Katastrálne územie	Okres
280	Látky	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava	kremeň	Látky	Detva

Zdroj: Evidencia chránených ložiskových území Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici stav k 04.05.2023

Hydrologické pomery

Riešené územie spadá do povodia rieky Ipel', ktorý v severnej časti katastrálneho územia má pramennú oblasť. Hydrologickú os riešeného územia predstavujú toky Chocholná, Smolná, Malý Ipel'. Celá trasa tokov je sprevádzaná dostatočne mohutnou brežnou vegetáciou /sprievodná vegetácia/ plniacu funkciu ,okrem iných, aj funkciu vodochrannú. Vodné toky majú však charakter erózných tokov, prevláda erózna činnosť nad akumulátnou.

V obci sa nachádza ochranné pásmo II. a III. stupňa vodárenského zdroja Vodárenskej nádrže Málinec.

Ochrana prírody

V katastrálnom území obce Látky sa nachádza jedno chránené územie. Ide o prírodnú rezerváciu Habáňovo, ktorá leží v SV od obce Látky v blízkosti rekreačnej oblasti Mláky. Vyhlásená bola v roku 1997 má výmeru 3,35 ha za účelom ochrany rašelinných lúk a svahových pramenísk s výrazným uplatnením typických zástupcov flóry a fauny. Územie je významné aj z hľadiska ochrany močiarnych a rašelinných ekosystémov v medzinárodnom meradle. Na jej území platí 4. stupeň ochrany. Habáňovo patrí aj k územiám európskeho významu – NATURA 2000. Územie bolo navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu vlhkomilné - vysokobylinné lemové spoločenstvá a druhy európskeho mlok karpatský.

Pôdny fond

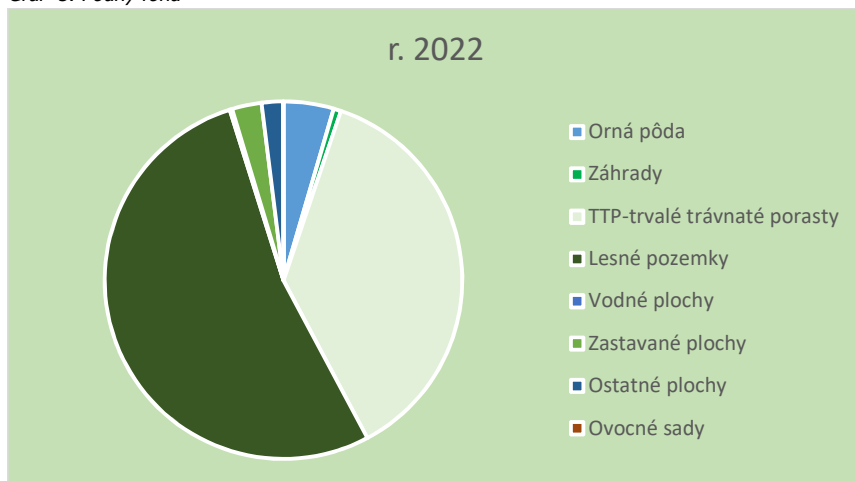
V obci sa prevažne vyskytujú kambizeme typické. Výrazne sú aj zastúpené fluvizeme glejové. Vysoký podiel predstavujú pôdy slabo skeletnaté, ale aj stredne až silno skeletnaté. Všetky pôdy sú prevažne stredne hlboké. Z hľadiska zrnitosti dominujú ľahké pôdy /piesočnaté a hlinitopiesočnaté.

Tab. 15 Pôdny fond v hektároch

Látky	Orná pôda	Záhrady	TTP-trvalé trávnaté	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy	Ovocné sady	Spolu
Rok 2014	208,90	30,19	1 693,56	2 420,79	10,03	121,27	88,15	0,95	4 573,84
Rok 2022	208,07	30,06	1 693,2	2 420,74	10,03	121,62	89,17	0,95	4573,84

Zdroj: Katastrálny úrad, 31.12. 2014, 31.12.2022

Graf 5. Pôdny fond

V porovnaní s rokom 2014 sa zloženie pôdneho fondu zmenilo, len veľmi nepatrne. Najviac pôdy zaberajú lesné pozemky 52,93 % potom trvalé trávnaté porasty takmer 37,02 %, orná pôda zaberá 4,55 %, zastavané plochy takmer 2,66 %, ostatné plochy 1,95 %, záhrady 0,66 % vodné plochy 0,22 % a ovocné sady iba 0,02 %.

V obci je ukončený ROEP aj pozemkové úpravy.

Ovzdušie

Obec patrí medzi menšie obce, preto nie je výrazne ovplyvňovaná priemyselnými exhalátmi. Nie sú evidované žiadne veľké zdroje ani centrálné vykurovanie. Hlavným problémom sú lokálne vykurovacie objekty, ktoré používajú pevné palivá, plyn príp. elektriku. V obci je zakázané vykurovanie vykurovacím olejom. Obec nie je splynofikovaná.

Znečistenie ovzdušia spôsobené diaľkovým prenosom imisíí nie je možné na lokálnej úrovni ovplyvniť.

Obec Látka má spracovanú „Nízkouhlíkovú stratégiu do roku 2030“ so záväzkom obce v oblasti znižovania emisií CO₂, a to prostredníctvom zvyšovania energetickej efektívnosti a využívania čistých technológií na výrobu a spotrebu energie.

Odpady

V obci sa v prevažnej miere vyskytujú komunálne odpady, ktoré vznikajú pri činnostiach fyzických osôb. Vznik KO odpadov v obci možno charakterizovať ako podpriemerný čo do množstva vyprodukovaného KO.

V roku 2019 v prepočte priemerný obyvateľ Slovenska vyhodil do odpadových nádob 435 kg KO a v roku 2021 496 kg KO. Obyvateľ obce Látka v roku 2019 vyprodukoval 301,1 kg KO a v roku 2021 vyprodukoval 331,6 kg KO.

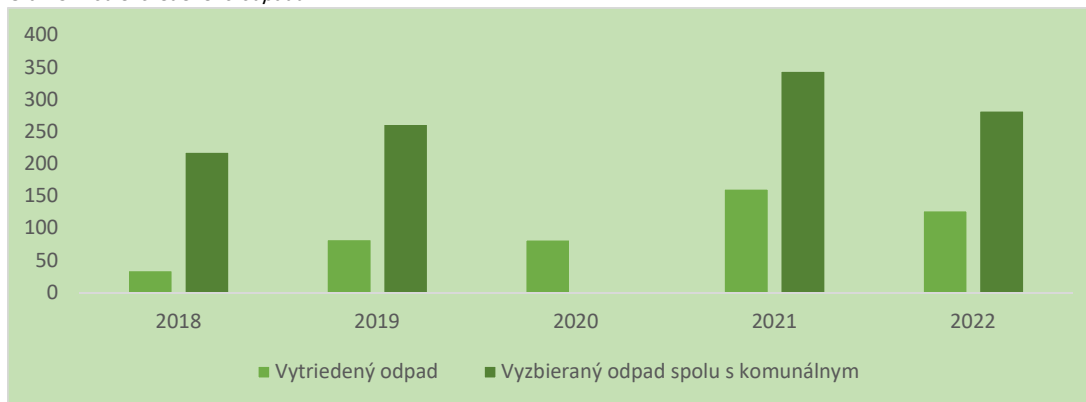
V obci je zabezpečené nakladanie s odpadmi a presne uvedené v schválenom VZN č. 1/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území obce Látka aj s dodatkami č.1 a č.2, kde sú presne stanovené pravidlá zaobchádzania so všetkými odpadmi, ktoré vznikli na území obce, pričom územím obce sa rozumie jej katastrálne územie. V predpise sú presne stanovené podmienky v akých nádobách a ako sa zber vykonáva a uvedený celý systém zberu a prepravy zmesových komunálnych odpadov a systém triedeného odpadu.

Tab. 16 Množstvo vyzbieraného odpadu po položkách v tonách

Názov odpadu / rok	2018	2019	2020	2021	2022
Komunálny odpad	183,52	179,16	188,07	183,05	155,45
Triedené zložky					
Drobné stavebné odpady	0,97	5,57	7,74	3,06	0,00
Kovový odpad	0,27	7,2	13,6	46,7175	18,2092
Plasty	2,64	3,87	5,33	8,71	12,14
Papier	2,993	2,22	8,89	4,372	5,54
Sklo	4,57	8,71	16,73	21,27	15,66
Použité batérie a akumulátory	0,00	0,00	0,02	0,015	0,03
Iné biologicky nerozložiteľné odpady	7,00	0,297	0,00	3,04	0,00
Biologický rozložiteľný odpad	0,041	13,9	23,65	63,528	65,974
Textil, šatstvo	0,00	0,00	0,00	4,06	7,8
Oleje a tuky	0,002	0,036	0,005	0,005	0,003
Viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	0,27	0,38	0,91	1,14	1,53
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhl'ovodíky	0,57	0,569	0,857	0,685	0,202
Žiarivky a iný odpad obsahujúci orľuť	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00
Elektroodpad	0,12	2,434	2,089	2,077	0,557
Objemný odpad	15,92	38,21	2,3	3,04	0,00
Drevo	0,00	0,00	0,99	0,00	0,00
Spolu Triedený	35,36	83,39	83,13	161,71	127,64
Spolu KO + Triedený	218,88	262,55	271,20	344,76	283,09

Zdroj: Vlastné spracovanie obce po rokoch

Graf 5 Podiel triedeného odpadu

Tab. 17 Miera triedeného odpadu v %, KO a ostatné zložky

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Miera triedenia v %	16,16	31,76	30,65	46,91	45,09
Podiel KO v %	83,84	68,24	69,35	53,09	54,91

Separácia odpadov v obci podľa štatistiky stúpala. Energetické zhodnocovanie sa nevyužívalo. Obec nevlastní zariadenia na spracovanie komunálnych odpadov.

Zhodnocovanie bioodpadu má obec uspokojivo vyriešené. Každý domácnosti obstarala obec kompostér. Obec získala finančné prostriedky na zakúpenie kompostérov z projektu „Koordinačné združenie obcí mikroregiónu Podpoľanie – predchádzanie vzniku BRKO“.

V katastri obci sa nezlikvidovala environmentálna záťaž skládka odpadov - stará záťaž, „Látky za družstvom“, ktorá je zaradená do registra environmentálnych záťaží register A, identifikátor SK/EZ/DT/211.

Hluk

Územie obce Látky nie je plošne zaťažené nadmerným hlukom aj vzhľadom umiestnenia a jej charakter. Najvýznamnejším zdrojom hluku sú líniové cestné zdroje. K najviac zaťaženým dopravným ťahom patrí cestná komunikácia tretej triedy. V budúcnosti je potrebné eliminovať prípadný stret funkcií a bývania so zdrojmi hluku.

2.4 Kultúrna analýza a verejné služby

Obec má vybudovaný v strede obce kultúrny dom, ktorý je stavebnou súčasťou spoločnej budovy s obecným úradom. V kultúrnom dome sa nachádza spoločenská sála s javiskom. Všetky tieto priestory sú k dispozícii na organizovanie rôznych verejných aj súkromných kultúrno-spoločenských podujatí (divadelné vystúpenia, kultúrne akcie a pod.). Budova potrebuje modernizáciu a rekonštrukciu. Obecná knižnica v obci zriadená nie je.

V časti budovy kultúrneho domu sa tiež nachádza pohostinstvo a rozličný tovar. Obec vlastní časť objektu, v ktorom je pošta a miestnosť v ktorom sídli klub dôchodcov.

V katastrálnom území obce sa nachádza mnoho sakrálnych stavieb - rímskokatolícky kostol, 6 kaplniek, 22 prícestných krížov, 3 zvonice.

V katastrálnom území obce Látky sa nenachádzajú žiadne národné kultúrne pamiatky ani pamiatkovo chránené územie. V obci sa nachádza pamätník SNP.

Priamo v obci je cintorín s domom smútku, ktorý je súčasťou rímskokatolíckeho kostola. Okrem uvedeného cintorína má obec cintoríny na Mlákach, Poliankach, Čechánkach.

Činnosti stavebného úradu obce a opatrovateľskej služby vykonáva spoločný obecný úrad, ktorý má sídlo v meste Hriňová. Štruktúra služieb poskytovaných v obci je pre obyvateľstvo primeraná možnostiam a vývoju obce.

Obec o dianí v obci informuje obyvateľstvo a širokú verejnosť prostredníctvom sociálnych sietí, internetovej stránky www.obceclatky.sk a miestneho rozhlasu.

V obci pôsobí ochotnícke divadlo. Obec ponúka každý rok pre svojich občanov, ale aj návštevníkov širokú paletu rôznych kultúrnych a spoločenských akcií. Pri týchto podujatiach spolupracuje s rôznymi inštitúciami v obci, predovšetkým školou, cirkvami a občianskymi združeniami.

2.5 SWOT analýza

SWOT analýza je základným nástrojom, ktorý sa používa na vyhodnotenie súčasného stavu z rôznych hľadísk, a to z hľadiska silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození. Zároveň načrtáva možné alternatívy budúceho vývoja, možnosti na ich využitie, prípadne ich riešenie. Kompletizuje a zoraďuje vnútorné silné a slabé stránky územia, jeho vnútorné aj vonkajšie príležitosti a hrozby podľa dôležitosti. Poskytuje prehľad o strategickej situácii územia.

Analýza silných a slabých stránok obce, jej príležitostí rozvoja a ohrození – SWOT analýza, prezentuje poznatky získané v prechádzajúcich analytických zisťovaniach v hodnotiacich a syntetizačných postupoch.

Na základe SWOT analýzy možno definovať kľúčové oblasti, ktoré vyžadujú prioritné riešenie najvhodnejšie ciele, ktoré by zužitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká obce. Aby si obec vhodne identifikovala strategické ciele a priority si SWOT analýzu vymedzila v troch oblastiach.

Ekonomika a cestovný ruch

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lyžiarske vleky ➤ vhodný terén pre športové aktivity a pešiu turistiku ➤ turistické a cyklistické trasy ➤ ihriska – futbalový, multifunkčný, tenisový ➤ ubytovacie kapacity ➤ príťažlivé prírodné prostredie - prírodná rezervácia ➤ množstvo sakrálnych stavieb ➤ podpora obce pre rozvoj cestovného ruchu 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ chýbajú cyklotrasy ➤ nízka informovanosť o obci a o pozoruhodnostiach obce ➤ slabá digitalizácia služieb a propagácie komplexnej ponuky v CR ➤ nedobudovaná turistická infraštruktúra vrátane podmienok na lyžovanie ➤ nedobudované prístupy k lyžiarskym vlekom ➤ nedobudovaná doplnková turistická infraštruktúra v obci
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zavádzanie moderných informačných technológií do oblasti cestovného ruchu, ➤ ponuka komplexných produktových balíkov, ➤ dobudovanie infraštruktúry cestovného ruchu, ➤ záujem turistov o vidiecku turistiku ➤ možnosť získania úverov na podnikanie a získanie finančnej podpory na zvýšenie zamestnanosti z fondov EÚ 	<p>OHROZENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dopady finančnej krízy na rozpočet obce ➤ odchod mladých ľudí za prácou mimo trvalého bydliska ➤ konkurencia väčších, známejších regiónov ➤ klimatické zmeny ohrozujúce zimné športy

Sociálna oblasť, zdravotníctvo, kultúra, šport, vzdelávanie, bývanie

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ materská a základná škola ➤ terénna opatrovateľská služba ➤ kultúrny dom ➤ pošta, obchod ➤ cintorín s domom smútku ➤ športové ihriská, lyžiarske vleky ➤ aktívna činnosť ochotníckeho súboru ➤ organizácia kultúrno-športových podujatí 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v obci chýba zdravotnícke zariadenie ➤ zanedbaný kultúrny -obecný dom, dom smútku, pošta ➤ absencia telocvične, detského ihriska ➤ zlý technický stav tribúny na futbalovom štadióne ➤ budova ZŠ a MŠ v zlom technickom stave ➤ nízka kvalita sociálnych služieb pre občanov ➤ nepripravené podmienky na bytovú a individuálnu výstavbu
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zavádzanie SMART riešení v kultúre a kreatívnom priemysle, ➤ digitalizácia obecného cintorína ➤ rozvoj dobrovoľníctva v sociálnych službách ➤ dobudovanie školskej telocvične ➤ rozvíjajúci sa vidiecky cestovný ruch ➤ zlepšenie prístupu k zdravotníctvu ➤ podpora športových klubov, organizácií športových a kultúrnych podujatí ➤ spolupráca v rámci regiónu 	<p>OHROZENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pasívnejšie obyvateľstvo ➤ uprednostňovanie iných oblastí pred kultúrou ➤ zoslabovanie tradičného vnímania obce ➤ klesajúci záujem detí a mladých ľudí o šport ➤ nízka prioritizácia a absencia externých zdrojov na financovanie kultúry a rekonštrukcie budov

Dopravná, technická, environmentálna infraštruktúra a informačná spoločnosť

SILNÉ STRÁNKY <ul style="list-style-type: none"> ➤ vodovod ➤ vybudovaná úseky splaškovej kanalizácie ➤ zabezpečený zber odpadov, zberný dvor ➤ zabezpečené zhodnocovanie biologického odpadu v celej obci ➤ dostatočne vybudovaná cestná sieť v katastri obce ➤ obecný rozhlas ➤ zavedený internet	SLABÉ STRÁNKY <ul style="list-style-type: none"> ➤ nedobudovaná splašková kanalizácia a ČOV ➤ zlý technický stav niektorých miestnych komunikácií ➤ nedobudované chodníky v centre obce ➤ zlý technický stav vodovodu, jestvujúcich prameňov, nedostatok pitnej vody ➤ niektoré verejné priestranstvá neupravené ➤ niektoré autobusové zastávky ➤ environmentálna záťaž – skládka odpadov ➤ nezateplená budova obecného úradu a kultúrneho domu ➤ skládka odpadov - stará environmentálna záťaž, „Látky za družstvom“ ➤ absencia protipožiarnych nádrží
PRÍLEŽITOSTI <ul style="list-style-type: none"> ➤ využitie externých zdrojov na zlepšenie infraštruktúry a životného prostredia ➤ motivácia občanov pri separácii odpadov ➤ podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie ➤ úspora energií z dôvodu zvyšovania cien energií	OHROZENIA <ul style="list-style-type: none"> ➤ malá miera podpory obcí zo strany štátu ➤ zvýšená produkcia odpadov ➤ rastúce dopravné zaťaženie ➤ zvyšujúce sa náklady na opravy a údržbu cestnej infraštruktúry ➤ rast nákladov na údržbu a opravy vodohospodárskej siete

Kľúčové faktory a disparity územia obce

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja obce

- atraktivita územia v prírodnom prostredí
- vybudované lyžiarske stredisko
- možnosti pre rozvoj cestovného ruchu
- podpora rozvoja bytovej výstavby
- podpora individuálnej bytovej výstavby
- zabezpečená činnosť terénnej sociálnej služby
- existencia požiarnej zbrojnice - aktívny Dobrovoľný hasičský zbor
- vybudovaná infraštruktúra voľnočasových športových aktivít (multifunkčné ihrisko, futbalové ihrisko, tenisový kurt)
- zabezpečený systém odvozu a likvidácie KO a separovaného odpadu
- vybudovaný vodovod
- čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť po vybudovaní ČOV s možnosťou jej napojenia na ČOV
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- záujem obce k využívaniu aj alternatívnych zdrojov energie,
- vyriešené nakladanie s biologicky rozložiteľnými odpadmi u obyvateľov
- efektívna spolupráca s obcami a mestami regiónu
- schopnosť a včasnosť obstarania a externých finančných zdrojov mimo rozpočtu obce (najmä dotácií ŠR a EU fondov) na realizáciu rozvojových projektov obce

Hlavné disparity rozvoja:

- nedostatočné podmienky pre bývanie vrátane možností výstavby bytov a domov
- nedobudované verejné priestranstvá
- nedostatočná technická infraštruktúra cesty, chodníky
- nedostatočný prístup k zdravotnej a sociálnej starostlivosti
- vysoká energetická náročnosť budov v správe obce
- nedostatočné využitie prírodného potenciálu v prospech rozvoja cestovného ruchu
- nedobudovaná turistická a technická infraštruktúrou v obci,
- nedostatočne vybudované aktivity k propagácii a rozvoju CR
- nedostatočné využitie moderných technológií
- slabo rozvinuté a nedostatočne podporované podnikateľské prostredie
- ekonomická politika štátu – zvyšovanie cien vo všetkých oblastiach života - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva
- znižujúci sa podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva
- nedobudovaná kanalizácia a ČOV
- zastaraný vodovod, nedostatok pitnej vody
- skládka odpadov - stará environmentálna záťaž
- nedostatok financií pre rozvojové aktivity

3. STRATEGICKO - PROGRAMOVÁ ČASŤ

Strategická časť PHRSR definuje víziu, hlavný cieľ, priority, strategické ciele, špecifické ciele a opatrenia na základe identifikovaných problémov a potenciálu územia v analytickej časti.

3.1 Vízia rozvoja a hlavný cieľ

Vízia a hlavný cieľ načrtávajú predstavu o budúcom smerovaní územnej samosprávy. Reprezentujú pohľad na očakávaný stav v strednodobom až dlhodobom horizonte. Sú výsledkom otvoreného participatívneho spôsobu tvorby stratégie.

Formulácia vízie vychádza z aktuálnej analýzy stavu v obci a zistení potrieb obyvateľov obce. Zohľadňuje prírodný, kultúrny a ľudský potenciál obce ako aj nové rozvojové trendy a výzvy v rámci BBSK a Slovenska v prospech zvyšovania kvality života obyvateľov a návštevníkov obce.

Vízia obce

- Látka je obec s kvalitnými podmienkami pre zdravý život, rozvoj komunit, podnikanie, udržateľný cestovný ruch. Obec je atraktívna pre návštevníkov.

Hlavný cieľ rozvojovej stratégie

- Vytvoriť podmienky pre zdravý a aktívny život v obci, v zdravom životnom prostredí, s využitím lokálnych zdrojov pre hospodársky rozvoj a podporu zamestnanosti v obci.

3.2 Systém priorit, cieľov, opatrení, strom cieľov

- Priority definujú kľúčové želané zmeny v kvalite života obyvateľov, ktoré realizáciou stratégie PHRSR majú byť dosiahnuté.
- Strategické ciele predstavujú kľúčové výsledky a výstupy nasmerované na dosiahnutie vízie a definovaných priorit. Sú orientované na strednodobý horizont.
- Špecifické ciele majú operatívny charakter a sú orientované na krátkodobý horizont.
Vzhľadom na predpoklad širokého využitia zdrojov zo štátneho rozpočtu a štrukturálnych fondov EÚ sú priority a strategické ciele PHRSR naviazané na priority a ciele Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, priority a ciele definované v Partnerskej dohode medzi EÚ a SR, ďalších programových dokumentoch pre čerpanie EŠIF na obdobie 2021-2027 ako aj na priority a ciele definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2022 – 2030. Strategické ciele PHRSR obce Látka rátajú aj s využívaním zdrojov financovania zo štátneho rozpočtu a iných zdrojov.
- Opatrenia a aktivity sú nástroje na dosiahnutie definovaných cieľov.
- Strom cieľov je prehľadným nástrojom, ktorý sprostredkováva zrozumiteľnú informáciu o systéme cieľov.
- Je tvorený prioritami, strategickými a špecifickými cieľmi. Stanovené ciele sú výsledkom spracovaných analýz, definovaných výziev a problémov obce a smerujú k naplneniu definovanému stavu, ktorý chce obec dosiahnuť.

Strategický prístup pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorit a systému cieľov PHRSR

Stratégia obce Látka sa v období do roku 2030 zameriava na zdravý a aktívny život obyvateľov obce, čo je dôležitým predpokladom pre rozvoj obce v prospech všetkých jej obyvateľov. Obec svoj cieľ plánuje realizovať prostredníctvom definovaných priorit.

Priorita 1 - ZELENŠIA A ZDRAVŠIA OBEC

Zámery obce sa sústreďujú na vytváranie a zlepšovanie zdravého životného prostredia. Hlavné výzvy v tejto oblasti smerujú do budovania environmentálnej infraštruktúry, znižovanie energetickej náročnosti pri užívaní majetku obce ako aj realizáciu opatrení na prevenciu udalostí v súvislosti so zmenou klímy, ktoré sa prejavujú stále častejšie. Realizáciou opatrení obec chce prispieť k ochrane životného prostredia nie len v obci, ale aj celom regióne.

Priorita 2 - UDRŽATEĽNÁ MIESTNA EKONOMIKA

Zámery obce sa sústreďujú na podporu lokálnych malých a stredných podnikateľov a podporu udržateľného cestovného ruchu, na ktorý má obec veľký potenciál. Opatrenia smerujú k rozvoju lokálnej ekonomiky, k tvorbe pracovných príležitostí v obci, k zvyšovaniu príjmov obce z cestovného ruchu.

Priorita 3 - KVALITNÝ A SÚDRŽNÝ ŽIVOT NA VIDIEKU

Zámery obce sa sústreďujú na podporu bývania, zlepšenie technickej infraštruktúry, ktorá súvisí aj s podporou miestnej ekonomiky. Významnou časťou stratégie obce je podpora aktívneho komunitného života a zvyšovanie vzdelanostnej úrovne v obci, a to aj využitím moderných digitálnych riešení v prospech života obyvateľov obce.

Prehľad priorít, strategických a špecifických cieľov

Hlavný cieľ rozvojovej stratégie Vytvoriť podmienky pre zdravý a aktívny život v obci, v zdravom životnom prostredí, s využitím lokálnych zdrojov pre hospodársky rozvoj a podporu zamestnanosti v obci.		
PRIORITA 1 Zelenšia a zdravšia obec	PRIORITA 2 Udržateľná miestna ekonomika	PRIORITA 3 Kvalitný a súdržný život na vidieku
STRATEGICKÝ CIEĽ 1 Zlepšiť zložky životného prostredia a znižovať environmentálne záťaž v obci	STRATEGICKÝ CIEĽ 2 Zvýšiť príjmy z udržateľného cestovného ruchu	STRATEGICKÝ CIEĽ 3 Zlepšiť kvalitu verejných služieb, technickej infraštruktúry a podporiť zdravý a aktívny život obyvateľov
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1 Znížiť energetickú náročnosť správy obce	ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1 Podporiť podnikanie a zamestnanosť v obci	ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.1 Zlepšiť podmienky pre bývanie a život v obci
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2 Zabezpečiť zdravé životné prostredie	ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.2 Podporiť udržateľný cestovný ruch	ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.2 Zvýšiť dostupnosť služieb, zdravotnej a sociálnej starostlivosti
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.3 Realizovať opatrenia na ochranu pred mimoriadnymi udalosťami spojenými do zmenou klímy		ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.3 Podporiť angažovanosť občanov, spoluprácu a zachovanie miestnej identity
		ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.4 Podporiť vzdelávanie, zdravú výchovu, súdržnosť a inklúziu

STRATEGICKÝ CIEĽ 1

Zlepšiť zložky životného prostredia a znižovať riziko vzniku environmentálnych záťaží v obci.

Výzvy a problémové oblasti

Udržateľné využívanie životného prostredia je základom pre všetky oblasti ekonomického a sociálneho rozvoja. Ochrana životného prostredia je jednou zo základných priorit národných rozvojových dokumentov, podľa ktorých je možné realizovať len investície, ktoré nemajú negatívny vplyv na životné prostredie. Stanovené ciele a opatrenia sa týkajú zlepšenia stavu vody, ovzdušia a znižovaniu energetickej náročnosti verejných budov, ktorá súvisí s aktuálnou situáciou v krajine ale aj vo svete.

Výzvou pre obec je aj situácia súvisiaca s klimatickými zmenami ako aj potrebou prispievať k rozvoju udržateľnej dopravy a preto ciele a opatrenia prihliadajú na tento stav. Významný vplyv na životné prostredie obce má riešenie otázky odpadového hospodárstva, ktoré je tiež súčasťou rozvojových zámerov obce.

Cieľový stav do roku 2030

- realizovať opatrenia k ochrane vodných zdrojov realizáciou opatrení pre zabezpečenie čistenia vody, dobudovania kanalizácie a miestneho vodovodu
- realizovať opatrenia k udržateľnej energetike a environmentálnej udržateľnosti obnovou verejných budov
- realizovať opatrenia k prevencii v súvislosti so zmenou klímy – sucho, nakladanie s vodou, možnosť vzniku požiarov.
- realizovať opatrenia k zvyšovaniu environmentálneho povedomia obyvateľov v oblasti ochrany prírody a krajiny
- realizovať opatrenia pre rozvoj udržateľnej dopravy

Podrobný popis špecifických cieľov pre strategický cieľ 1

PRIORITA 1	Zelenšia a zdravšia obec	
Strategický cieľ 1	Zlepšiť zložky životného prostredia a znižovať environmentálne záťaže v obci.	
Špecifické ciele	Popis špecifického cieľa	Väzba na ostatné ciele PHRSR
1.1 Znížiť energetickú náročnosť správy obce	Jednou zo zložiek ochrany prírodného prostredia je potreba znižovania skleníkových plynov ako aj nakladanie s obnoviteľnými zdrojmi energie. Špecifický cieľ sa zameriava na znižovanie energetickej náročnosti verejných budov ich komplexnou obnovou. Znižovanie energetickej náročnosti budov je súčasne prínosom pre efektívne hospodárenie obce a optimalizáciu nákladov.	ŠC 3.1, OP 3.1.2

1.2 Zabezpečiť zdravé životné prostredie	<p>Problémové oblasti v obci súvisia s nedobudovanou environmentálnou infraštruktúrou, čo je spôsobené najmä tým, že investície tohto typu sú finančne náročné a obec ich môže realizovať najmä s podporou externých zdrojov a postupne. Výzvou pre obec je zlepšenie zložiek životného prostredia: zabezpečenie čistenia odpadových vôd, zabezpečenie kvalitnej pitnej vody, zabezpečenie nových opatrení v odpadovom hospodárstve, zlepšenie podmienok pre udržateľnú dopravu.</p> <p>Špecifický cieľ sa zameriava na ochranu vodných zdrojov, zabezpečenie čistenia vody, zabezpečenie pitnej vody, kanalizáciu, na efektívne a účinné nakladania s odpadmi, vzdelávacie a osvetové aktivity pre občanov v súvislosti s ochranou životného prostredia, budovanie podmienok pre rozvoj elektromobility.</p>	ŠC 3.1, OP 3.1.1
1.3 Realizovať opatrenia na ochranu pred mimoriadnymi udalosťami spojenými so zmenou klímy	<p>Zmena klimatických podmienok prináša rôzne riziká, ktoré súvisia s kvalitou života v obci. Aj keď obec patrí medzi podhorské obce, klimatické zmeny sa prejavujú väčším suchom, nedostatkom vlhky, riziku vzniku požiarov a pod.</p> <p>Špecifický cieľ sa zameriava na tvorbu preventívnych opatrení voči klimatickým zmenám a na ochranu zdravia a majetku obyvateľov obce.</p>	ŠC 2.1, OP 2.1.1 ŠC 3.1, OP 3.1.1

STRATEGICKÝ CIEĽ 2

Zvýšiť príjmy z udržateľného cestovného ruchu.

Výzvy a problémové oblasti

Obec disponuje obrovským prírodným potenciálom pre rozvoj letnej turistiky (turistika, cyklistika, agroturistika, športové a kultúrne podujatia a pod.) a zimnej turistiky (lyžovanie, bežecké lyžovanie pre verejnosť ako aj športovú verejnosť, turistika, športové a kultúrne podujatia a pod.).

Nedostatočné využitie prírodného potenciálu v prospech rozvoja cestovného je spôsobené nedobudovanou turistickou a technickou infraštruktúrou v obci, nedostatočnou propagáciou ponuky cestovného ruchu, nedostatočným využitím moderných technológií pre rozvoj odvetvia. Zvyšujúce sa požiadavky návštevníkov obce na kvalitu poskytovaných služieb spôsobujú potrebu ďalšieho rozvoja v tejto oblasti. Strategický cieľ reaguje aj na potrebu podpory miestnych podnikateľov, SZČO s cieľom vytvoriť prostredie pre možnosti zvyšovania si príjmov pre obyvateľov obce.

Strategický cieľ reaguje aj na potrebu zintenzívniť spoluprácu aktérov cestovného ruchu v rámci verejného a súkromného sektora ako aj spoluprácu a prepojenie oblasti cestovného ruchu s oblasťou kultúry a športu v obci. MAS Podpoľanie a OOCR turistický Novohrad a Podpoľanie sú organizácie pôsobiace v regióne Podpoľanie, ktorých je obec Látka členom. Organizácie sa venujú podpore podnikateľského sektora a medzisektorovej spolupráci a podnikateľské subjekty môžu byť ich aktívnymi členmi.

Ciel'ový stav do roku 2030

- dosiahnuť zvýšenie počtu podnikateľských subjektov v obci
- dosiahnuť zvýšenie partnerskej spolupráce verejného a súkromného sektora
- pripraviť a realizovať komplexnú ponuku cestovného ruchu v rámci letnej a zimnej turistickej sezóny

Podrobný popis špecifických cieľov pre strategický cieľ 2

PRIORITA 2	Udržateľná miestna ekonomika	
Strategický cieľ 2	Zvýšiť príjmy z udržateľného cestovného ruchu.	
Špecifické ciele	Popis špecifického cieľa	Väzba na ostatné ciele PHRSR
2.1 Podporiť podnikanie a zamestnanosť v obci	<p>Z analýz vyplýva, že najviac obyvateľov ekonomicky pôsobí v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva. Využitie prírodného, ľudského a kultúrneho potenciálu dáva predpoklad pre rozvoj malého a stredného podnikania v obci najmä v oblasti cestovného ruchu ako aj ďalších v ďalších odvetviach. V období, ktoré je po krízových udalostiach v súvislosti s pandémiou Covid ako aj vojnou na Ukrajine pre podnikanie náročný, obec má záujem podporovať aktivity podnikateľov v obci s cieľom tvorby pracovných príležitostí priamo v obci ako aj zabezpečiť zvýšenie príjmov pre obec.</p> <p>Špecifický cieľ sa zameriava na malých a stredných podnikateľov, ich aktívne zapojenie do rozvoja obce podporou najmä v oblasti udržateľného cestovného a agroturistiky. Tiež sa zameriava na zvýšenie povedomia o význame partnerskej spolupráce pre úspešné podnikanie a rozvoj obce Partnerská spolupráca zvyšuje možnosť získavania externých zdrojov pre rozvoj obce.</p>	<p>ŠC 1.3, OP 1.3.1</p> <p>ŠC 3.1, OP 3.1.3</p>
2.2 Podporiť udržateľný cestovný ruch	<p>Cestovný ruch v obci je dlhodobo významnou súčasťou jej rozvoja. Zvyšujúce sa nároky návštevníkov ako aj ešte nie dostatočne využitý prírodný a kultúrny potenciál kladie na obec ďalšie výzvy pre rozvoj tejto oblasti.</p> <p>Špecifický cieľ sa zameriava na dobudovanie a obnovu turistickej infraštruktúry, skvalitňovanie najmä lyžiarskych podmienok pre verejnosť a športovú verejnosť, marketing a propagáciu. Zameriava sa na využívanie moderných technológií pri riešení marketingu a propagácie komplexných služieb v cestovnom ruchu a zapojenie oblastí kultúry a športu do rozšírenia služieb cestovného ruchu.</p>	<p>ŠC 1.2, OP 1.2.1</p> <p>ŠC 1.3, OP 1.3.1</p> <p>ŠC 2.1, OP 2.1.1</p> <p>ŠC 3.1, OP 3.1.2</p> <p>ŠC 3.1, OP 3.1.3</p> <p>ŠC 3.3, OP 3.4.1</p>

STRATEGICKÝ CIEĽ 3

Zlepšiť kvalitu verejných služieb, technickej infraštruktúry a podporiť zdravý a aktívny život obyvateľov obce.

Výzvy a problémové oblasti

Zabezpečovanie kvalitného a zdravého života obyvateľov obce je základným poslaním a úlohou územnej samosprávy. Kvalita života v obci je tvorená viacerými oblasťami života. Cieľom obce je udržať a postupne zvyšovať počet obyvateľov obce, čo za súčasných podmienok predstavuje zvýšenú potrebu starostlivosti o starších občanov, ale zároveň tvorba podmienok pre zaujímavý a aktívny život pre mladých, strednú generáciu, rodiny. Každá zo skupín má svoje potreby, na ktoré obec reaguje aj v tomto dokumente.

Obec na základe vykonaných analýz a získaných názorov potrieb obyvateľov definovala potrebu zamerať sa na zlepšenie podmienok pre bývanie vrátane zlepšenia možností výstavby bytov a domov, dobudované verejné priestranstvá a technickú infraštruktúru vrátane ciest a chodníkov. Ďalšou oblasťou je zlepšený prístup k zdravotnej a sociálnej starostlivosti obyvateľov obce. Pre rozvíjajúcu obec je dôležitá spokojnosť a súdržnosť obyvateľov, lebo práve dobré vzťahy vysokou mierou prispievajú k aktívnemu životu v obci a jej ďalšiemu rozvoju.

Cieľový stav do roku 2030

- vytvoriť podmienky pre výstavbu nových bytov a individuálnu bytovú výstavbu
- zmodernizovať verejné priestranstvá obce vrátane využitia digitálnych riešení
- zrekonštruovať miestne komunikácie, dobudovať chodníky v obci
- zabezpečiť zdravotnú a sociálnu starostlivosť v obci
- zvýšiť záujem o bývanie v obci

Podrobný popis špecifických cieľov pre strategický cieľ 3

PRIORITA 3	Kvalitný a súdržný život na vidieku	
Strategický cieľ 3	Zlepšiť kvalitu verejných služieb, technickej infraštruktúry a podporiť zdravý a aktívny život obyvateľov.	
Špecifické ciele	Popis špecifického cieľa	Väzba na ostatné ciele PHRSR
3.1 Zlepšiť podmienky pre bývanie a život v obci	Podmienky na bývanie a život v obci, si obec zdefinovala ako komplex, do ktorého patrí vzhľad verejných priestranstiev obce, úroveň stavu miestnych komunikácií, chodníkov a drobnej technickej infraštruktúry, tiež nové možnosti na bývanie. Súčasťou je aj zavádzanie moderných technológií v prospech zvyšovania kvality života v obci. Špecifický cieľ sa zameriava na riešenie uvedených oblastí s cieľom udržať a postupne zvýšiť počet obyvateľov v obci. Technická infraštruktúra, starostlivosť o verejné priestranstvá, digitalizácia služieb pre občanov, zabezpečenie podmienok pre výstavbu bytov a bytových domov sú finančne náročné aktivity, ktoré obec plánuje riešiť postupne s využitím externých zdrojov, ktoré sú pre naplnenie zámeru nevyhnutné.	ŠC 1.2, OP 1.2.1 ŠC 1.3, OP 1.3.1 ŠC 3.2, OP 3.2.1 ŠC 3.3, OP 3.3.1

<p>3.2 Zvýšiť dostupnosť služieb, zdravotnej a sociálnej starostlivosti</p>	<p>Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb patria medzi úlohy územnej samosprávy. A v týchto oblastiach plánuje obec zvyšovať rozsah služieb.</p> <p>Starostlivosť o odkázaných ľudí je vo veľkej miere v obci riešená v rámci rodiny, avšak existuje skupina občanov, so záujmom o terénnu opatrovateľskú službu. Zdravotná starostlivosť je najbližšie v meste Hriňová a obci Kokava nad Rimavicou.</p> <p>Špecifický cieľ sa zameriava na sociálnu oblasť a potrebou kontinuálne zabezpečovať opatrovateľskú službu pre odkázaných občanov. Tiež sa zameriava na zlepšenie poskytovania zdravotnej starostlivosti a služby všeobecného lekára priamo v obci niekoľko dní v týždni.</p>	<p>ŠC 3.1, OP 3.1.2</p> <p>ŠC 3.1, OP 3.1.3</p>
<p>3.3 Podporiť angažovanosť občanov, spoluprácu a zachovanie miestnej identity</p>	<p>Pre kvalitný a zdravý život obyvateľov obce je dôležité využívať voľný čas aktívnym spôsobom. Ponuka voľnočasových aktivít priamo v obci prispieva k udržiavaniu dobrých medziľudských vzťahov, stretávaniu sa ľudí, možnosti kreatívne a pohybovo sa rozvíjať. Pandemické obdobie výrazným spôsobom zasiahlo do bežného života obyvateľov, a preto je dôležité ďalej pokračovať v budovaní aktívnej komunity v obci. Aktivita, súdržnosť, spoluúčasť na rozhodovaní v obci je predpokladom pre ďalší rozvoj obce a zachovaniu miestnej identity.</p> <p>Špecifický cieľ sa zameriava na podporu pravidelne sa opakujúcich kultúrnych a športových podujatí, na podporu miestnych dobrovoľníckych združení a spolkov a tvorbu priestorov pre spoločné trávenie voľného času pre deti a dospelých.</p>	<p>ŠC 3.1, OP 3.1.2</p> <p>ŠC 3.4, OP 3.4.1</p>
<p>3.4 Podporiť vzdelávanie, zdravú výchovu, súdržnosť a inklúziu</p>	<p>Rozhľadný a aktívny občan je jednou z priorít prosperujúcej spoločnosti a teda aj rozvíjajúcej sa obce. Obec zabezpečuje vzdelávanie v základnej škole pre deti a mládež. Vzdelávacie metódy a prístupy sa vyvíjajú, je dôležité reagovať na nové trendy a potreby. Súčasťou vzdelávania je získavanie vedomostí, zručností, skúseností, pohybových aktivít počas celého života. K zvyšovaniu vzdelanostnej úrovne prispievajú aj rôzne osvetové aktivity a vzdelávacie kurzy.</p> <p>Špecifický cieľ sa zameriava na tvorbu podmienok pre rôznorodé vzdelávanie a prístup k odborným informáciám na rôzne témy. Zahŕňa všetky generácie obyvateľov obce.</p>	<p>ŠC 3.3, OP 3.3.1</p>

3.3 Prehľad cieľov a opatrení na ich dosiahnutie

STRATEGICKÝ CIEĽ 1 Zlepšiť zložky životného prostredia a znižovať environmentálne záťaž v obci
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1 Znížiť energetickú náročnosť správy obce
Opatrenie 1.1.1 Zvyšovať energetickú efektívnosť verejných budov a priestranstiev
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2 Zabezpečiť zdravé životné prostredie
Opatrenie 1.2.1 Dobudovať environmentálnu infraštruktúru vrátane kanalizácie, vodovodu, čističky odpadových vôd
Opatrenie 1.2.2 Zvýšiť úroveň nakladania s odpadmi
Opatrenie 1.2.3 Zlepšiť podmienky pre udržateľnú dopravu
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.3 Realizovať opatrenia na ochranu pred mimoriadnymi udalosťami
Opatrenie 1.3.1 Vybudovať objekty na ochranu pred mimoriadnymi situáciami
Opatrenie 1.3.2 Vybudovať zelené a parkové zóny

STRATEGICKÝ CIEĽ 2 Zvýšiť príjmy z udržateľného cestovného ruchu
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1 Podporiť podnikanie a zamestnanosť v obci
Opatrenie 2.1.1 Podporiť rozvoj malého a stredného podnikania, poľnohospodárstva a fariem
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.2 Podporiť udržateľný cestovný ruch
Opatrenie 2.2.1 Zlepšiť digitalizáciu ponuky služieb v CR a propagáciu komplexnej ponuky
Opatrenie 2.2.2 Dobudovať turistickú infraštruktúru vrátane podmienok pre lyžovanie

STRATEGICKÝ CIEĽ 3 Zlepšiť kvalitu verejných služieb, technickej infraštruktúry a podporiť zdravý a aktívny život obyvateľov
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.1 Zlepšiť podmienky pre bývanie a život v obci
Opatrenie 3.1.1 Rozšíriť podmienky pre bytovú a individuálnu výstavbu
Opatrenie 3.1.2 Dobudovať a obnoviť verejné priestranstvá a objekty
Opatrenie 3.1.3 Dobudovať a zrekonštruovať miestne cesty, chodníky a drobnú technickú infraštruktúru
Opatrenie 3.1.4 Realizovať digitálne riešenia pre občanov
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.2 Zvýšiť dostupnosť služieb, zdravotnej a sociálnej starostlivosti
Opatrenie 3.2.1 Zlepšiť prístup k zdravotníctvu a zabezpečiť opatrovateľskú službu
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.3 Podporiť angažovanosť občanov, spoluprácu a zachovanie miestnej identity
Opatrenie 3.3.1 Posilniť miestnu identitu podporou kultúry, športu a voľnočasových aktivít
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.4 Podporiť vzdelávanie, zdravú výchovu, súdržnosť a inklúziu
Opatrenie 3.4.1 Zlepšiť podmienky pre vzdelávanie a zdravú výchovu

3.4 Prehľad plánovaných projektov a aktivít pre dosiahnutie cieľov

STRATEGICKÝ CIEĽ 1 Zlepšiť zložky životného prostredia a znižovať environmentálne záťaž v obci	Predpokladaná doba realizácie	Zdroj financovania	Zodpovedná inštitúcia / partneri
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1 Znížiť energetickú náročnosť správy obce			
Opatrenie 1.1.1 Zvyšovať energetickú efektívnosť verejných budov a priestranstiev			
Projekty / aktivity 1.1.1.1 Zateplenie budovy obecného úradu a kultúrneho domu v obci	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ
1.1.1.2 Zateplenie kultúrneho domu v obci	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2 Zabezpečiť zdravé životné prostredie			
Opatrenie 1.2.1 Dobudovať environmentálnu infraštruktúru vrátane kanalizácie, vodovodu, čističky odpadových vôd			
Projekty / aktivity 1.2.1.1 Dobudovanie a rekonštrukcia obecného	2026 – 2030 alebo podľa aktuálnej	Externé zdroje	OcÚ

vodovodu	výzvy		
1.2.1.2 Dobudovanie chýbajúcich vetiev a prípojok na kanalizáciu	2025	Externé zdroje	OcÚ
Opatrenie 1.2.2 Zvýšiť úroveň nakladania s odpadmi.			
Projekty / aktivity 1.2.2.1 Zabezpečenie procesov nakladania s odpadmi v zmysle platnej legislatívy	2024 – 2030	Interné, externé zdroje	OcÚ
1.2.2.2 Zvyšovanie povedomia o separácii a nakladaní s odpadmi	2024 - 2025	Interné zdroje	OcÚ
Opatrenie 1.2.3 Zlepšiť podmienky pre udržateľnú dopravu			
Projekty / aktivity 1.2.3.1 Vybudovať nabíjacie stanice pre elektromobily	2025	Externé zdroje	OcÚ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.3 Realizovať opatrenia na ochranu pred mimoriadnymi udalosťami			
Opatrenie 1.3.1 Vybudovať objekty na ochranu pred mimoriadnymi situáciami			
Projekty / aktivity 1.3.1.1 Vybudovanie protipožiarnych nádrží	2026 – 2030 alebo podľa aktuálnej výzvy	Externé zdroje	OcÚ
Opatrenie 1.3.2 Vybudovať zelené a parkové zóny			
Projekty / aktivity 1.3.2.1 Vybudovanie parkových zón v obci	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ

STRATEGICKÝ CIEĽ 2 Zvýšiť príjmy z udržateľného cestovného ruchu	Predpokladaná doba realizácie	Zdroj financovania	Zodpovedná inštitúcia / partneri
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1 Podporiť podnikanie a zamestnanosť v obci			
Opatrenie 2.1.1 Podporiť rozvoj malého a stredného podnikania, poľnohospodárstva a fariem			
Projekty / aktivity 2.1.1. SKI areál Bykovo – rozšírenie doplnkových služieb pre návštevníkov lyžiarskeho areálu	2026 – 2030 alebo podľa aktuálnej výzvy	Externé zdroje	OcÚ / urbáriat / súkromný podnikateľ
2.1.2 Vytvoriť podmienky pre zvýšenie počtu podnikateľských subjektov v regionálnych klástroch	Priebežne 2024 - 2030	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s OOCR NaP a MAS Podpoľanie
2.1.3 Vytvoriť podmienky pre zvýšenie počtu multisektorálnych projektov v obci alebo regióne	Priebežne 2024 - 2030	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s OOCR NaP a MAS Podpoľanie
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.2 Podporiť udržateľný cestovný ruch			
Opatrenie 2.2.1 Zlepšiť digitalizáciu ponuky služieb v CR a propagáciu komplexnej ponuky			
Projekty / aktivity 2.2.1.1 Zmapovať ponuku služieb v CR	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s OOCR NaP a MAS Podpoľanie
2.2.1.2 Návrh a tvorba propagačných materiálov pre zhodnotenie potenciálu obce	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s OOCR NaP a MAS Podpoľanie

2.2.1.3 Spracovať digitálne riešenie komplexnej ponuky CR, vedenia turistických a cyklistických trás, ubytovanie a pod.	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s OOCR NaP a MAS Podpoľanie
Opatrenie 2.2.2 Dobudovať turistickú infraštruktúru vrátane podmienok pre lyžovanie			
Projekty / aktivity 2.2.2.1 SKI areál Bykovo – skvalitnenie lyžiarskych podmienok pre lyžiarsku verejnosť a športovcov	2026 – 2030 alebo podľa aktuálnej výzvy	Externé zdroje	OcÚ
2.2.2.2 Dobudovanie prístupov k lyžiarskym vlekom a bežecým trasám	2026 – 2030 alebo podľa aktuálnej výzvy	Externé zdroje	OcÚ
2.2.2.3 Dobudovanie existujúcich cyklotrás, cyklochodníkov, turistických trás a ekotrás v obci	2025	Externé zdroje	OcÚ v spolupráci s OOCR NaP
2.2.2.4 Dobudovanie doplnkovej turistickej infraštruktúry v obci	2026 – 2030 alebo podľa aktuálnej výzvy	Externé zdroje	OcÚ

STRATEGICKÝ CIEĽ 3 Zlepšiť kvalitu verejných služieb, technickej infraštruktúry a podporiť zdravý a aktívny život obyvateľov	Predpokladaná doba realizácie	Zdroj financovania	Zodpovedná inštitúcia / partneri
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.1 Zlepšiť podmienky pre bývanie a život v obci			
Opatrenie 3.1.1 Rozšíriť podmienky pre bytovú a individuálnu výstavbu			
Projekty / aktivity 3.1.1.1 Zrealizovať prípravné činnosti pre bytovú výstavbu	2026 – 2030 alebo podľa aktuálnej výzvy	Externé zdroje	OcÚ
3.1.1.2 Výstavba bytových domov	2026 – 2030 alebo podľa aktuálnej výzvy	Externé zdroje	OcÚ
Opatrenie 3.1.2 Dobudovať a obnoviť verejné priestranstvá a objekty			
Projekty / aktivity 3.1.2.1 Rekonštrukcia domu smútku	2026 – 2030 alebo podľa aktuálnej výzvy	Externé zdroje	OcÚ
Opatrenie 3.1.3 Dobudovať a zrekonštruovať miestne cesty, chodníky a drobnú technickú infraštruktúru			
Projekty / aktivity 3.1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií v intraviláne obce, 6 km	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ
3.1.3.2 Rekonštrukcia chodníkov v obci 500 m	2025	Externé zdroje	OcÚ
3.1.3.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok – Polianky, Chochoľná	2025	Interné zdroje	OcÚ
Opatrenie 3.1.4 Realizovať digitálne riešenia pre občanov			
Projekty / aktivity 3.1.4.1 Digitalizácia miest obecného cintorína	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.2 Zvýšiť dostupnosť služieb, zdravotnej a sociálnej starostlivosti			

Opatrenie 3.2.1 Zlepšiť prístup k zdravotníctvu a zabezpečiť opatrovateľskú službu			
Projekty / aktivity	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ
3.2.1.1 Poskytovanie opatrovateľskej služby pre občanov			
3.2.1.2 Zabezpečiť poskytovanie lekárskej starostlivosti, priestor bude súčasť rekonštrukcie kultúrneho domu	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.3 Podporiť angažovanosť občanov, spoluprácu a zachovanie miestnej identity			
Opatrenie 3.3.1 Posilniť miestnu identitu podporou kultúry, športu a voľnočasových aktivít			
Projekty / aktivity	2024 - 2025	Externé, interné zdroje	OcÚ
3.3.1.1 Rekonštrukcia tribúny na futbalovom štadióne			
3.3.1.2 Vybudovanie zavlažovacieho systému na futbalovom štadióne	2024 - 2025	Externé zdroje	OcÚ
3.3.1.3 Podpora športových klubov (futbalový, lyžiarsky a pod.)	2024 – 2030 Každoročne	Interné zdroje obce	OcÚ
3.3.1.4 Podpora miestnych dobrovoľných organizácií a skupín (divadelnícky súbor, dôchodcovia, DHZ, a pod.)	2024 – 2030 Každoročne	Interné zdroje obce	OcÚ
3.3.1.5 Organizovanie tradičných kultúrnych podujatí (Tradičná chuť Podpoľania, Stretnutie rodákov a pod.)	2024 – 2030 Každoročne	Interné zdroje obce	OcÚ
3.3.1.6 Výstavba detského ihriska	2024	Externé zdroje	OcÚ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.4 Podporiť vzdelávanie, zdravú výchovu, súdržnosť a inklúziu			
Opatrenie 3.4.1 Zlepšiť podmienky pre vzdelávanie a zdravú výchovu.			
Projekty / aktivity	2026 – 2030 alebo podľa aktuálnej výzvy	Externé zdroje	OcÚ
3.4.1.1 Podpora inovatívnych foriem vzdelávania pre deti, mládež a dospelých			
3.4.1.2 Výstavba krytej telocvične	2026 – 2030 alebo podľa aktuálnej výzvy	Externé zdroje	OcÚ

3.5 MERATEĽNÉ UKAZOVATELE VIAŽUCE SA KU ŠPECIFICKÝM CIEĽOM

STRATEGICKÝ CIEĽ 1 Zlepšiť zložky životného prostredia a znižovať environmentálne záťaž v obci	Špecifický cieľ	Ukazovateľ	Typ ukazovateľa	MJ	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota
	Zlepšiť zložky životného prostredia a znižovať environmentálne záťaž v obci	Počet rekonštruovaných verejných budov	Výsledok	Počet	0	1
	1.2 Zabezpečiť zdravé životné prostredie	Počet zrealizovaných projektov environmentálnej infraštruktúry	Výsledok	Počet	0	3
		Počet opatrení v oblasti odpadového hospodárstva	Výsledok	Počet	0	1
		Počet osvetových aktivít pre zlepšenie nakladania s odpadmi	Výsledok	Počet	0	2
	1.3 Realizovať opatrenia na ochranu pred mimoriadnymi udalosťami spojenými do zmenou klímy	Počet aktivít pre prevenciu mimoriadnych udalostí	Výsledok	Počet	0	2
		Počet vybudovaných, zrekonštruovaných zelených plôch	Výsledok	Počet	0	1

STRATEGICKÝ CIEĽ 2 Zvýšiť príjmy z udržateľného cestovného ruchu	Špecifický cieľ	Ukazovateľ	Typ ukazovateľa	MJ	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota
	2.1 Podporiť podnikanie a zamestnanosť v obci	Počet podnikateľských subjektov zapojených do regionálnych kláštrov	Výsledok	Počet	0	5
		Počet spoločných projektov verejný a súkromný sektor	Výsledok	Počet	0	1
2.2 Podporiť	Počet nových	Výsledok	Počet	0	3	

	udržateľný cestovný ruch	projektov na podporu marketingu				
		Počet nových projektov na zlepšenie turistickej infraštruktúry	Výsledok	Počet	0	4

STRATEGICKÝ CIEĽ 3 Zlepšiť kvalitu verejných služieb, technickej infraštruktúry a podporiť zdravý a aktívny život obyvateľov	Špecifický cieľ	Ukazovateľ	Typ ukazovateľa	MJ	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota
	3.1 Zlepšiť podmienky pre bývanie a život v obci	Počet projektov na podporu bývania	Výsledok	Počet	0	2
		Počet obnovených verejných budov	Výsledok	Počet	0	2
		Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií	Výsledok	Km	0	6
		Dĺžka zrekonštruovaných a vybudovaných chodníkov	Výsledok	M	0	500
	3.2 Zvýšiť dostupnosť služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti	Počet projektov na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti	Výsledok	Počet	0	1
		Počet projektov na zabezpečenie sociálnej starostlivosti	Výsledok	Počet	0	1
	3.3 Podporiť angažovanosť občanov, spoluprácu a zachovanie miestnej identity	Počet aktivít na podporu športu	Výsledok	Počet	0	3
		Počet aktivít na podporu kultúry a dobrovoľníckej činnosti	Výsledok	Počet	0	3
		Počet projektov na zlepšenie podmienok pre voľnočasové aktivity	Výsledok	Počet	0	2
3.4 Podporiť vzdelávanie, zdravú výchovu, súdržnosť a inklúziu	Počet aktivít na podporu výchovy a súdržnosti v obci	Výsledok	Počet	0	2	

4. REALIZAČNO – FINANČNÁ ČASŤ

Realizačno - finančná časť dokumentu je zameraná na definovanie postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia programu rozvoja mesta, systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mesta na základe stanovených merateľných ukazovateľov. Tiež definuje akčný plán na roky 2024 – 2025 a indikatívnu finančnú realizáciu PHRSR na roky 2024-2030.

4.1 ORGANIZAČNO-INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PLNENIA PHRSR

Strategická časť dokumentu predstavuje prehľad o plánovaných a pripravovaných aktivitách na obdobie rokov 2021 - 2030. Navrhované aktivity si vyžadujú funkčnú organizačnú štruktúru zodpovednú za prípravu a realizáciu stratégie, zabezpečenie realizácie konkrétnych úloh a s tým súvisiacu administratívnu podporu.

- riadiacim orgánom PHRSR na úrovni obce je obecné zastupiteľstvo
- výkonným orgánom PHRSR na úrovni obce je starosta obce spolu s pracovníkmi obecného úradu
- funkciu kontrolného orgánu obce zabezpečuje hlavný kontrolór obce

Do realizácie jednotlivých opatrení a aktivít budú podľa potreby zapájané aj ďalšie subjekty: obyvatelia, podnikatelia, miestne organizácie a spolky.

Pri realizácii aktivít s nadregionálnym dopadom budú zapájané: združenie obcí, verejno-súkromné partnerstvo pracujúce v Podpoľaní, orgány štátnej správy, potenciálni investori .

Tak ako vyplýva zo stanovených cieľov a konkrétnych projektov/ aktivít, najrozsiahlejšiu úlohu pri organizácii, koordinácii úloh ako aj zabezpečení komunikácie smerom do vnútra aj navonok a realizácii PHRSR bude zohrávať samotná samospráva (obec).

Obec si vytvorí pre realizáciu PHRSR riadiaci tím, ktorý bude vychádzať zo zloženia riadiaceho tímu - členmi za obec a pracovnej skupiny, ktorí sa podieľali na príprave PHRSR. Garantom pre realizáciu PHRSR bude starosta obce, ktorý spolu s ďalšími členmi riadiaceho tímu – členmi za obec, obecného zastupiteľstva a pracovnej skupiny budú podnikať kroky pre realizáciu aktivít a naplnenia stanovených cieľov.

Obec v procese realizácie PHRSR bude zodpovedať za prípravu podmienok pre realizáciu úloh vrátane vysporiadania vlastníckych vzťahov, spracovanie projektovej dokumentácie, v prípade získavania externých zdrojov za prípravu žiadostí o získavanie finančných prostriedkov, realizáciu projektov ako aj ich vyúčtovanie.

Hlavnou úlohou obecného zastupiteľstva je monitoring realizácie naplánovaných projektov, spolupráca pri tvorbe akčných plánov na základe hodnotenia plnenia PHRSR.

Aktívni občania sa budú podieľať na realizácii niektorých projektov v zmysle akčného plánu.

Členovia pracovnej skupiny sa môžu zúčastňovať procesu monitoringu a tvorby akčných plánov, ktoré sa definujú na 2 roky.

Dokument PHRSR obce je živým dokumentom, ktorý do budúcnosti počíta s prípadnými aktualizáciami. Popis zodpovednosti za realizáciu jednotlivých projektov a úloh je súčasťou akčného plánu.

4.2 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA OBCE

Úlohou obce je zabezpečiť prezentáciu dokumentu PHRSR hlavne s ohľadom na napĺňanie jeho strategických cieľov.

Komunikačná stratégia PHRSR je navrhnutá s cieľom zapojiť do procesu prípravy ako aj realizácie PHRSR širokú verejnosť a tak získať podporu verejnosti pre realizáciu aktivít.

Obec bude priebežne informovať o stave realizácie PHRSR prostredníctvom:

- vlastnej webovej stránky
- verejných informačných tabúl
- verejných stretnutí
- miestnych podujatí
- verejných prerokovaní

Cieľovými skupinami pre komunikačnú stratégiu obce sú:

- poslanci obecného zastupiteľstva
- členovia pracovnej skupiny pre prípravu a realizáciu PHRSR
- podnikatelia
- zástupcovia miestnych spolkov a organizácií
- obyvatelia

4.3 MONITOROVANIE A HODNOTENIE

System monitorovania slúži na hodnotenie implementácie PHRSR na základe vyhodnocovania zvolených ukazovateľov plnenia priorít a cieľov stratégie. Využíva sa pri tom systém zadaných ukazovateľov ku jednotlivým cieľom, ktoré majú určené cieľové hodnoty. V procese monitoringu sa uplatňuje princíp participácie partnerov a verejnosti.

V rámci systému monitorovania a hodnotenia realizácie PHRSR je potrebné zabezpečiť:

- monitoring plnenia akčného plánu a jeho aktualizáciu
- hodnotenie plnenia akčného plánu v zmysle dosahovania stanovených ukazovateľov
- monitoring plnenia strategického plánu a aktualizáciu PHRSR

Monitoring a hodnotenie plnenia akčného plánu je úlohou riadiaceho orgánu pre realizáciu PHRSR - minimálne 1 x ročne. Riadiaci orgán zabezpečí aktualizáciu akčného plánu na nasledovné obdobie. Riadiaci orgán vyhodnotí aj plnenie strategického plánu PHRSR. Zohľadňuje zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok, požiadaviek obyvateľov a iných cieľových skupín. Podľa potreby realizuje aktualizáciu PHRSR.

O výsledkoch monitoringu a hodnotenia akčného plánu a strategického plánu riadiaci tím informuje verejnosť. O výsledkoch plnenia PHRSR obec informuje 1 x ročne samosprávnym kraj.

4.4 AKČNÝ PLÁN OBCE NA OBDOBIE ROKOV 2024 - 2025

Akčný plán PHRSR je spracovaný na 2 roky. Akčný plán je zoznam konkrétnych aktivít, ktoré vedú k naplneniu cieľov v rámci strategických prioritných oblastí. Aktivity majú určený subjekt zodpovedný za realizáciu, predpokladaný termín realizácie a spôsob financovania aktivity s priamou väzbou na rozpočet obce a stav pripravenosti konkrétnej aktivity.

Akčný plán sa hodnotí a aktualizuje každý rok.

STRATEGICKÝ CIEĽ 1 Zlepšiť zložky životného prostredia a znížiť environmentálne záťaž v obci	Stav pripravenosti	Termín realizácie	Odhadovaný rozpočet / €	Zdroj financovania
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1 Znížiť energetickú náročnosť správy obce				
Opatrenie 1.1.1 Zvyšovať energetickú efektívnosť verejných budov a priestranstiev				
Projekty / aktivity 1.1.1.1 Zateplenie budovy obecného úradu	Spracovaná projektová dokumentácia	2024 - 2025	600 000,00	Externé zdroje
1.1.1.2 Zateplenie kultúrneho domu v obci	Spracovaná projektová dokumentácia	2024 - 2025	600 000,00	Externé zdroje
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2 Zabezpečiť zdravé životné prostredie				
Opatrenie 1.2.1 Dobudovať environmentálnu infraštruktúru vrátane kanalizácie, vodovodu, čističky odpadových vôd				
1.2.1.2 Dobudovanie chýbajúcich vetiev a prípojok na kanalizáciu COV	Projektová dokumentácia v príprave	2025	3 500 000,00	Externé zdroje
Opatrenie 1.2.2 Zvýšiť úroveň nakladania s odpadmi.				
Projekty / aktivity 1.2.2.1 Zabezpečenie procesov nakladania s odpadmi v zmysle platnej legislatívy		2024 – 2023 podľa aktuálnej legislatívnej situácie	Neznáma	Interné, externé zdroje
1.2.2.2 Zvyšovanie povedomia o separácii a nakladaní s odpadmi		2024 - 2025	3 000,00	Interné zdroje
Opatrenie 1.2.3 Zlepšiť podmienky pre udržateľnú dopravu				
1.2.3.1 Vybudovať nabíjacie stanice pre elektromobily	Spracovaná projektová dokumentácia	2025	Neznáma	Externé zdroje
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.3 Realizovať opatrenia na ochranu pred mimoriadnymi udalosťami				
Opatrenie 1.3.2 Vybudovať zelené a parkové zóny				
Projekty / aktivity 1.3.2.1 Vybudovanie parkových / zelených zón v obci	Spracovaná projektová dokumentácia	2024 - 2025	15 000,00	Externé zdroje

STRATEGICKÝ CIEĽ 2 Zvýšiť príjmy z udržateľného cestovného ruchu	Stav pripravenosti	Termín realizácie	Odhadovaný rozpočet / €	Zdroj financovania
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1 Podporiť podnikanie a zamestnanosť v obci				
Opatrenie 2.1.1 Podporiť rozvoj malého a stredného podnikania, poľnohospodárstva a fariem				
Projekty / aktivity 2.1.2 Vytvoriť podmienky pre zvýšenie počtu podnikateľských subjektov v regionálnych klástroch	Existujúce organizácie v regióne zodpovedné za regionálny rozvoj	Priebežne 2024 - 2030	Podľa aktuálnych možností organizácií	Externé zdroje
2.1.3 Vytvoriť podmienky pre	Existujúce	Priebežne	Podľa aktuálnych	Externé zdroje

zvýšenie počtu multisektorálnych projektov v obci alebo regióne	organizácie v regióne zodpovedné za regionálny rozvoj	2024 - 2030	možností organizácií	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.2 Podporiť udržateľný cestovný ruch				
Opatrenie 2.2.1 Zlepšiť digitalizáciu ponuky služieb v CR a propagáciu komplexnej ponuky				
Projekty / aktivity 2.2.1.1 Zmapovať ponuku služieb v CR	Spracovaná štúdia rozvoja cestovného ruchu	2024 - 2025	25 000,00	Externé zdroje
2.2.1.2 Návrh a tvorba propagačných materiálov pre zhodnotenie potenciálu obce		2024 - 2025		Externé zdroje
2.2.1.3 Spracovať digitálne riešenie komplexnej ponuky CR, vedenia turistických a cyklistických trás, ubytovanie a pod.		2024 - 2025		Externé zdroje
Opatrenie 2.2.2 Dobudovať turistickú infraštruktúru vrátane podmienok pre lyžovanie				
Projekty / aktivity 2.2.2.3 Dobudovanie existujúcich cyklotrás, cyklochodníkov, turistických trás a ekotrás v obci	Rozpracovaná realizačná štúdia	2025	Neznáma	Externé zdroje

STRATEGICKÝ CIEĽ 3 Zlepšiť kvalitu verejných služieb, technickej infraštruktúry a podporiť zdravý a aktívny život obyvateľov	Stav pripravenosti	Termín realizácie	Odhadovaný rozpočet / €	Zdroj financovania
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.1. Zlepšiť podmienky pre bývanie a život v obci				
Opatrenie 3.1.3 Dobudovať a zrekonštruovať miestne cesty, chodníky a drobnú technickú infraštruktúru				
Projekty / aktivity 3.1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií v intraviláne obce, 6 km	Potrebné spracovať projektovú dokumentáciu	2024 - 2025	Neznáma	Externé zdroje
3.1.3.2 Rekonštrukcia chodníkov v obci 500 m	Potrebné spracovať projektovú dokumentáciu	2024 - 2025	Neznáma	Externé zdroje
3.1.3.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok – Polianky, Chochoľná	Spracovaná projektová dokumentácia	2025	6 000,00	Interné zdroje
Opatrenie 3.1.4 Realizovať digitálne riešenia pre občanov				
Projekty / aktivity 3.1.4.1 Digitalizácia miest obecného cintorína	V štádiu získania spracovateľa	2024 - 2025	Neznáma	Externé zdroje
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.2 Zvýšiť dostupnosť služieb, zdravotnej a sociálnej starostlivosti				

Opatrenie 3.2.1 Zlepšiť prístup k zdravotníctvu a zabezpečiť opatrovateľskú službu				
Projekty / aktivity 3.2.1.1 Poskytovanie opatrovateľskej služby pre občanov, 4 opatrovateľky		2024 - 2025	25 000,00 / na 2 roky	Externé, interné zdroje
3.2.1.2 Zabezpečiť poskytovanie lekárskej starostlivosti – priestor bude súčasťou rekonštrukcie kultúrneho domu	Spracovaná projektová dokumentácia	2024 - 2025	Uvedené v časti 1.1.1.2	Externé zdroje
ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.3 Podporiť angažovanosť občanov, spoluprácu a zachovanie miestnej identity				
Opatrenie 3.3.1 Posilniť miestnu identitu podporou kultúry, športu a voľnočasových aktivít				
Projekty / aktivity 3.3.1.1 Rekonštrukcia tribúny na futbalovom štadióne	Projektová dokumentácia v príprave	2024 - 2025	Neznáma	Interné, externé zdroje
3.3.1.2 Vybudovanie zavlažovacieho systému na futbalovom štadióne	Spracovaná projektová dokumentácia	2024 - 2025	15 000,00	Externé zdroje
3.3.1.3 Podpora športových klubov (futbalový, lyžiarsky a pod.)	V zmysle VZN	Priebežne 2024 - 2030	20 000,00	Interné zdroje obce
3.3.1.4 Podpora miestnych dobrovoľných organizácií a skupín (divadelnícky súbor, dôchodcovia, DHZ, a pod.)	V zmysle VZN	Priebežne 2024 - 2030	6 000,00	Interné zdroje obce
3.3.1.5 Organizovanie tradičných kultúrnych podujatí (Tradičná chuť Podpoľania, Stretnutie rodákov, a pod.)	V zmysle VZN	Priebežne 2024 - 2030	12 000,00	Interné zdroje obce
3.3.1.6 Výstavba detského ihriska	Spracovaná projektová dokumentácia	2024	45 000,00	Externé zdroje

4.5 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Pre samotnú realizáciu programu rozvoja obce je veľmi dôležitá otázka financovania navrhnutých opatrení a konkrétnych aktivít. Je dôležité, aby obec bola schopná v priebehu realizácie programu zaistiť potrebné finančné zdroje. Možnosti využitia finančných zdrojov vznikajú vo viacerých sférach – vo vlastnom rozpočte obce, v súkromnom sektore, verejnej správe a významným rozsahom ide tiež o prostriedky Európskej únie.

V dôsledku existencie iba rámcových podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, bude výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie a možností vlastných zdrojov zadefinovaných v rozpočte obce a následne v konkrétnom akčnom pláne.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a aktivít PHRSR 2024 - 2030 sú:

- vlastné zdroje - rozpočet obce

- bankové úvery
- štátne dotácie
- Európske štrukturálne a investičné fondy
- zdroje z národných projektov
- nadácie, neinvestičné fondy
- sponzoring

Indikatívny rozpočet je prehľadom plánovaných finančných prostriedkov potrebných na realizáciu aktivít definovaných v rámci akčného plánu na obdobie rokov 2024 -2025.

Strategický cieľ	Odhadovaný rozpočet na obdobie 2024 – 2025 / v € EXTERNÉ ZDROJE	Odhadovaný rozpočet na obdobie 2024 – 2025 / v € INTERNÉ ZDROJE
1. Zlepšiť zložky životného prostredia a znižovať environmentálne záťaž v obci	4 715 000,00	3 000,00
2. Zvýšiť príjmy z udržateľného cestovného ruchu	25 000,00	0,00
3. Zlepšiť kvalitu verejných služieb, technickej infraštruktúry a podporiť zdravý a aktívny život obyvateľov	80 000,00	49 000,00
SPOLU	4 820 000,00	52 000,00

5. PRÍLOHY

- Vstupná správa
- Prezenčná listina z pracovného stretnutia